

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล
ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง
อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

PEOPLE'OPINIONS TOWARDS THE GOODGOVERNANCE
ADMINISTRATION OF ADMINISTRATORS IN SAMWANG
SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION,
HUAY RAT DISTRICT, BURIRAM PROVINCE

ภาคนิพนธ์

ของ

วีไล สมัญญา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์

มีนาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ชื่อเรื่อง	ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	วิไล สมัญญา		
กรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน	ประธานกรรมการ	
	รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันทะเดียน	กรรมการ	
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา	รัฐประศาสนศาสตร์	
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน และทำการสุ่มกระจายไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Form) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8918 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักความคุ้มค่า รองลงมาคือด้านหลักนิติธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านหลักความรับผิดชอบ
2. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ประชาชนต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงมีการเปิดเผยให้ประชาชนได้รับทราบให้มากขึ้น และเพิ่มความรวดเร็วในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ร้อยละ 16 รองลงมาได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานมี

ความยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และถูกต้อง เป็นที่น่าพอใจ ให้บริการดี เป็นกันเอง และอยากให้
ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นออกไปในการตั้งงบประมาณ แล้วนำงบประมาณที่เหลือมาพัฒนาหมู่บ้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

TITLE	People's Opinions towards the Good Governance Administration of Administrators in Samwang Subdistrict Administrative Organization, Huay Rat District, Buriram Province		
AUTHOR	Wilai Samanya		
ADVISORS	Associate Professor Prajan Kanawan		Thesis Advisor
	Associate Professor Prasit Suwanarak		Co-advisor
	Assistant Professor Prakt Jantakian		Co-advisor
DEGREE	Master of Public Administration	MAJOR	Public Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2010

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the people's opinions towards the good governance administration of administrators in Samwang Subdistrict Administrative Organization, Huay Rat District, Buriram Province. The samples were 354 people, selected through the Table of Krejcie & Morgan and the simple random sampling, respectively. The research instrument was a 3-part questionnaire including checklist, rating scale, and open form with its reliability at 0.8918. The statistics used to analyze the data collection were percentage, mean, and standard deviation.

The research results were as follows:

1. The people's opinions towards the good governance administration of administrators of Samwang Subdistrict Administrative Organization in Huay Rat District, Buriram Province both as a whole and in each aspect were at "moderate" levels. The mean scores ranked from the most to the least were: 1) value; followed by 2) law; and 3) responsibility.
2. The additional suggestions about buying and renting were: 1) people need the Samwang Subdistrict Administrative Organization disclose to people know more and provide the public relation information more rapidly (16%); followed by 2) the working performances of the staffs should be fairness, honesty, and correctly be highly satisfied and friendly with good services; and 3) the useless payments should be reduced in budget setting and take the rest budget to develop the villages, respectively.

ประกาศคุณูปการ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน ประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเคียน กรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนเสร็จ สมบูรณ์ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน คือ ดร.ผดุงชาติ ยงดี คณบดีมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ นายราชย์ พิมพ์เพราะ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเหล็ก นายประหยัด เจียวรัมย์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและ แก้ไขเครื่องมือสำหรับการวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้า งานวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเหล็ก อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้อนุเคราะห์เอื้ออำนวยความสะดวกในการทดลองใช้แบบสอบถาม และนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวม ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณครอบครัว และผู้อยู่เบื้องหลังทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการทำวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากการทำภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่อง บูชาพระคุณแต่บิดา มารดา บุรพจารย์ คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนให้เกิด สติปัญญา ความรู้และวิชาชีพ ตลอดจนชี้นำคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

วิไล สมัญญา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น	6
แนวคิดทฤษฎีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล	9
แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำ	13
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	19
แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	23
การปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล	24
บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
3 วิธีดำเนินการ	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล	44
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
ผลการวิเคราะห์	44
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	56
ความมุ่งหมายของการวิจัย	56
วิธีดำเนินการวิจัย	56
สรุปผลการวิจัย	57
อภิปรายผล	58
ข้อเสนอแนะ	60
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก	68
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือวิจัย	69
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้แบบสอบถาม	73
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม	75
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	77
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม	84
ประวัติย่อของผู้วิจัย	86

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ข้อมูลประชากร และรายได้เฉลี่ย	29
2 ข้อมูลแสดงรายรับ- รายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 5 ปี ย้อนหลัง	32
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	41
4 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ	45
5 จำนวนและร้อยละสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ	45
6 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิการ ศึกษา	46
7 จำนวนและร้อยละสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ	46
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สามแวงอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดย ภาพรวมและรายด้าน	47
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชน ต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารในหลักนิติธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ	48
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชน ของประชาชนต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่าย บริหารในหลักคุณธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ	49
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชน ต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารในหลักความ โปร่งใส โดยภาพรวมและรายข้อ	50
12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชน ต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารในหลักการ มีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายข้อ	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารในหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายข้อ	52
14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารในหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมและรายข้อ	53
15 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของประชาชน	54

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารราชการแผ่นดินไทย ตามพระราชบัญญัติระเบียบแบบแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ได้กำหนดระเบียบการบริหารเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค และระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยได้แบ่งระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารราชการส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และการปกครองรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา

การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ได้รับการมอบอำนาจจากส่วนกลางให้ทำหน้าที่ในการบริการประชาชน เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขอย่างถ้วนหน้า นอกจากนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อเป็นรายได้นำไปบริหารจัดการในหน่วยงานก่อให้เกิดความคล่องตัวมากขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นการบริหารจัดการโดยประชาชนเพื่อประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยยึดหลักในการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดีได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2544 : 29) ที่กล่าวถึงการปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐ ไปสู่แนวทางการบริหาร จัดการที่ดีให้สามารถเอื้ออำนวยต่อการทำงานของทุกภาคส่วน ในการฟื้นฟูประเทศและการสร้างความแข็งแกร่งของระบบเศรษฐกิจและสังคม ควบคู่กับการกระจายผลการพัฒนาสู่ประชาชนอย่างเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ จัดให้มีระบบการทำงานระบบข้อมูลและระบบงบประมาณแบบมุ่งผลลัพธ์ ปรับปรุงระบบกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจสังคม ซึ่งถือว่าเป็นการบริการประชาชน เพื่อให้เกิดความพึงพอใจ ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารบ้านเมือง ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จะดำเนินงานสัมพันธ์กับสำนักงานท้องถิ่นอำเภอ ผู้นำในท้องถิ่น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนงาน การเสนอแนวทางการพัฒนาหมู่บ้าน เสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งและเสนอแนะการดำเนินงาน กฎระเบียบต่างๆ ตามความต้องการของประชาชน

จากที่กล่าวมาได้มีการพยายามที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานของฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งอาศัยหลักธรรมาภิบาล โดยมุ่งเน้นที่ฝ่ายบริหาร

โดยเฉพาะผู้นำฝ่ายบริหารซึ่งเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญที่สุดในการบริหารงาน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จ และล้มเหลวขององค์กร เนื่องจากจะต้องปฏิบัติหน้าที่ใกล้ชิดประชาชน ทำหน้าที่ในฐานะผู้ควบคุม ท้องถิ่น ควบคุมกำกับดูแลพนักงานลูกจ้าง อีกทั้งยังเป็นผู้ที่นำนโยบายของทางราชการมาปฏิบัติใน องค์กร และระเบียบว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีนั้นทำให้เกิด การศึกษาและอบรมโดยมุ่งเน้นที่จะพัฒนาให้ผู้นำมีลักษณะผู้นำที่ดีมีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่ม มีทัศนคติที่ดี มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย คนส่วนใหญ่ให้ความยอมรับเชื่อถือ เป็นผู้ที่ มีความเสียสละเพื่อชุมชน มีความอดทนยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น เพื่อให้เกิดมีความ โปร่งใสและมีความเป็นประชาธิปไตย ในการปรับปรุงระบบการบริหารในองค์กร(สุวิทย์ ยิงวรพันธุ์. 2443 : 245)

องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นหนึ่ง ซึ่งได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลสามแวงเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง เมื่อ วันที่ 16 เดือนธันวาคม พุทธศักราช 2546 ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล พุทธศักราช 2537 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้ง จำนวน 18 คน จาก จำนวนหมู่บ้าน 9 หมู่บ้าน โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้ง จำนวน 1 คน และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการแต่งตั้ง จำนวน 2 คน และเลขานุการนายกองค์การ บริหารส่วนตำบล ซึ่งมาจากการแต่งตั้ง 1 คน ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร และเลือกสมาชิกสภาองค์การ บริหารส่วนตำบลจำนวน 18 คน มาทำหน้าที่ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การ บริหารส่วนตำบล พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ควบคุมการ ปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จากการบริหารงานที่ผ่านมาประชาชนบางกลุ่ม ได้รับความพึงพอใจ แต่ประชาชนบางกลุ่มยังมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ความไม่โปร่งใส การไม่มีส่วนร่วม การใช้งบประมาณไม่คุ้มค่า เป็นต้น

ผู้วิจัยในฐานะเจ้าหน้าที่ พนักงานส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จึงมี ความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง ว่ามีผลสัมฤทธิ์การทำงานตามนโยบาย เป้าหมายและภารกิจ ที่ได้วางไว้หรือไม่ ซึ่งการแสดงความคิดเห็นดังกล่าวจะเป็นสิ่งสะท้อนถึงผลการดำเนินงานตามหลัก ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงต่อการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การบริการสาธารณะได้ครอบคลุมถึงความต้องการของประชาชนมากน้อยเพียงใด และจะได้นำผลที่ ได้จากการแสดงความคิดเห็นของประชาชนมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมและพัฒนา ซึ่งความ คิดเห็นดังกล่าวจะเป็นตัวบ่งชี้ว่ากระบวนการบริหารงาน วิธีการดำเนินการ แผนงานหรือ โครงการนั้น เป็นอย่างไร ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ตามหลักธรรมาภิบาลหรือไม่

อย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับ “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พุทธศักราช 2546” เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง มีการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพการบริหารอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อการบริหารของผู้นำฝ่ายบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง ตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ประกอบด้วยหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า
2. เป็นสารสนเทศในการนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาบุคลากรทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายข้าราชการประจำ ด้านการพัฒนาการบริหาร การฝึกอบรมเผยแพร่ เพิ่มทักษะความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย และความมีบุคลิกภาพการเป็นผู้นำ ให้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 9 หมู่บ้าน จำนวน 4,289 คน
- 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง ของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 354 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. **ตัวแปรที่ศึกษา** ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลัก
 ธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้คำจำกัดความและนิยามศัพท์ต่าง ๆ
 เป็นการเฉพาะเรื่องในการวิจัยนี้เท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกัน ดังนี้

1. **ความคิดเห็น** หมายถึง ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็น
 ความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจบุคคลจะแสดงออก โดยมี
 ข้ออ้างหรือเหตุผลสนับสนุนปกป้อง ความคิดเห็นนั้น ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปล
 ความหมายของข้อเท็จจริง ซึ่งเกิดขึ้นกับคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคล เช่น พื้นความรู้
 ประสบการณ์ในการทำงานสภาพแวดล้อมและมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ การแสดงความ
 คิดเห็นนี้อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้

2. **หลักธรรมาภิบาล** หมายถึง การบริหารจัดการที่ดีของการปกครองที่ดีของภาครัฐซึ่งมี
 ความหมายรวมถึงระบบ โครงสร้างและกระบวนการต่างๆ ที่วางกฎเกณฑ์ ความสัมพันธ์ ระหว่าง
 เศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของประเทศ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบ
 การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 เพื่อที่ก่อให้เกิดการพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่าง
 สันติสุข โดยยึดหลักพื้นฐาน 6 หลัก ได้แก่

2.1 **หลักนิติธรรม** หมายถึง การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็น
 ธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมพร้อมใจกันปฏิบัติตาม โดยถือเป็นการปกครองภายใต้
 กฎหมาย

2.2 **หลักคุณธรรม** หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของ
 รัฐบาลยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมรวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน
 พัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบ
 อาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

2.3 **หลักความโปร่งใส** หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดย
 การปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใสมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่
 เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก

2.4 **หลักการมีส่วนร่วม** หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอ
 ความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ

2.5 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในหน้าที่ รับผิดชอบของสังคมการใส่ใจปัญหาสาธารณะของสังคมและกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้ายอมรับผลจากการกระทำของตน

2.6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้ทุกคนมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่าสร้างสรรค์ สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ ยั่งยืน พัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. ผู้บริหาร หมายถึง นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ที่เป็นบุคคลมาจากการเลือกตั้งของ ประชาชนโดยตรง ให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารสูงสุดและรองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลสาม แวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 มาตรา 48

4. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวคิดทฤษฎีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล
3. แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
5. แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล
7. การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
8. บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกทางความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะเป็นการอธิบายเหตุผลเฉพาะบุคคล อาจจะมีการเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับบุคคลอื่นๆ ก็ได้ ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้หลายประการ พอสรุปได้ดังนี้

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ (2541 : 25) กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึงความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยพื้นฐาน ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น ความเข้าใจ

กฤษณี มหาวิรุฬห์ (2531 : 37 – 38) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจ บุคคลจะแสดงออกโดยมีข้ออ้างหรือเหตุผลสนับสนุนปกป้อง ความคิดเห็นนั้น ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปลความหมายของข้อเท็จจริง ซึ่งเกิดขึ้นกับคุณสมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคล เช่น พื้น

ความรู้ประสบการณ์ในการทำงานสภาพแวดล้อมและมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ การแสดงความคิดเห็นนี้อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้

ศรีสมบูรณ์ เข้มกมล (2538 : 47) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางความรู้สึกหรือความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเกิดจากการประเมินผลสิ่งนั้น หรือเหตุการณ์นั้น โดยมีอารมณ์ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐานการแสดงออกซึ่งอาจถูกต้องหรือไม่ก็ได้ได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ความคิดเห็นนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาการแสดงความคิดเห็นอาจทำได้ด้วยคำพูดหรือการเขียนก็ได้

นพมาศ ชีรเวทิน (2539 : 99) กล่าวว่า ความคิดเห็นนั้นถูกจัดว่าเป็นส่วนที่มนุษย์ได้แสดงออกมาโดยการพูดหรือการเขียน มนุษย์นั้นพูดจริงจากใจ พูดตามสัญคมหรือพูดเพื่อเอาใจผู้ฟังก็ตาม แต่เมื่อพูดหรือเขียนไปแล้วก็ทำให้เกิดผลได้ คนส่วนใหญ่มักถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความในใจ ด้วยเหตุนี้จึงนิยมกันมากที่จะสำรวจความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือที่เรียกว่า การสำรวจประชามติ (Poling) จึงอาจกล่าวได้ว่าการหยั่งประชามติเป็นเครื่องมือสำคัญทางวิชาการที่ได้ศึกษาและสำรวจการแสดงออกทางความคิดเห็นในปัจจุบัน

ชยากร เทศะบำรุง (2544 : 6) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะความคิดเห็นจะเกี่ยวข้องกับทัศนคติและค่านิยม โดยเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับจิตลักษณะของบุคคลหรือสัญคม ค่านิยมเป็นเรื่องราวทางจิตอย่างกว้างๆ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

สุชา จันทรเอม (2524 : 104) กล่าวว่า ความเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติเราไม่สามารถแยกความคิดเห็นและทัศนคติออกจากกันได้เพราะความคิดเห็นมีลักษณะคล้ายทัศนคติตรงที่ทัศนคตินั้นเป็นความพร้อมทางจิตใจ ที่มีต่อสิ่งหนึ่งซึ่งอาจแสดงออกมาได้ทั้ง คำพูดและการกระทำ ทัศนคติไม่เหมือนกับความคิดเห็นตรงที่ไม่ใช่สิ่งที่เร้าที่จะแสดงออกมาได้อย่างเปิดเผยหรือตอบสนองอย่างตรงๆ และลักษณะของความคิดเห็นไม่ลึกซึ้งเหมือนทัศนคติ

สรุป จากคำนิยามและความหมายของความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกี่ยวกับความเชื่อ ความคิดที่มีความรู้สึก โดยอาศัยพื้นฐานทางความรู้สติปัญญา ที่ได้จากการเรียนรู้ มีประสบการณ์ รวมถึงสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นส่วนช่วยในการแสดงความคิดเห็นด้วยการแสดงออกโดยการพูด การเขียน สํารวจ ซึ่งอาจจะเหมือนหรือแตกต่างกันก็ได้ และการแสดงอาการและอาจแสดงออกได้ทั้งทางบวกหรือทางลบ ซึ่งความคิดเห็นในแต่ละโอกาสอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในขณะนั่นเอง

ความสำคัญของความคิดเห็น

การศึกษาวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง ครั้งนี้มีผู้ได้ให้ความสำคัญ ไว้อย่างแพร่หลาย ซึ่งได้นำมาประกอบการวิจัยไว้ ดังนี้

โทมัส (Thomas. 1971 : 47 ; อ้างถึงใน กนกศักดิ์ แสงเงินอ่อน.2546 : 30) ความคิดเห็นโดยทั่วๆ ไป ต้องมีสิ่งประกอบด้วย 3 อย่าง คือ บุคคลที่ถูกวัด สิ่งเร้า และมีการตอบสนองซึ่งจะออกมาเป็นระดับสูง ต่ำ มาก น้อย วิธีวัดความคิดเห็นโดยมากจะใช้การตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

เบสท์ (Best. 1977 : 71; อ้างถึงใน สุกิจ เหลืองสกุลไทย. 2544 : 6) วิธีที่ง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็นก็คือการแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้เห็นว่า ความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นไรก็ได้สามารถทำตามความคิดเห็นเหล่านั้นได้ หรือในการทำงานนโยบายใดๆ ก็ตาม ความคิดเห็นที่วัดออกมาได้จะทำให้ผู้บริหารเห็นสมควรหรือไม่ในการที่จะดำเนินนโยบายหรือล้มเลิกไป

โยธิน ศันสนบุตร และคณะ (2524 : 46 ; อ้างถึงใน ชยากร เทศะบำรุง. 2544 : 7) การศึกษาความคิดเห็นมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างมาก เพราะทำให้เราทราบความต้องการของบุคคลต่างๆ ในสังคมสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมของผู้กระทำหรือไม่ดีอย่างไร จากความเห็นของผู้ที่ได้รับประโยชน์เพื่อให้ผู้กระทำได้ทำการปรับปรุงพฤติกรรมทัศนคติของผู้ถูกกระทำให้ดีกว่าเดิม ตัวอย่างที่เห็นได้ง่าย เช่น กิจการค้าของบริษัทเอกชน โดยเฉพาะสถานีโทรทัศน์จะสอบถามความคิดเห็นของผู้ชมต่อรายการ โทรทัศน์ต่างๆ อยู่เสมอเพื่อจะให้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีกว่าเดิม

จากหลักการข้างต้น ความสำคัญของความคิดเห็น จะบอกถึงความคิดเห็นแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของแต่ละคำตอบในแต่ละข้อ เพราะทำให้เราทราบความต้องการของบุคคลต่างๆ ในสังคม ความคิดเห็นทั่วๆ ไป ต้องมี 3 อย่าง คือ บุคคลที่ถูกวัด สิ่งเร้า และมีการตอบสนองซึ่งจะออกมาเป็นระดับสูง ต่ำ มาก น้อย ขึ้นอยู่กับวิธีการวัด

วิธีวัดความคิดเห็น

จากการศึกษาวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีนักวิชาการกล่าวถึงวิธีวัดความคิดเห็น ไว้ดังนี้

สมสิน เชิญทอง (2541 : 9) กล่าวว่า ความคิดเห็นจะส่งผลถึงทัศนคติและการแสดงออกถึงพฤติกรรมของเจ้าของความคิด การวัดระดับความคิดเห็น จะช่วยให้สามารถกำหนดแนวทางหรือนโยบายต่างๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความคิดเห็นส่วนรวมได้ การวัดความคิดเห็นทัศนคติแรงจูงใจ และค่านิยมได้มีการสร้างแบบสอบถามสำหรับวัดสิ่งต่างๆ ดังกล่าว แต่ก็ยังไม่สามารถที่จะ

แยกออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด เพราะมีบางส่วนที่ซ้ำซ้อนกันอยู่ การวัดความคิดเห็นส่วนใหญ่แล้วก็ยังไม่มีการแบ่งแยกออกจากทัศนคติอย่างชัดเจน และมีบ่อยครั้งที่คำทั้งสองถูกใช้สลับกัน แต่อย่างไรก็ตามการสำรวจความคิดเห็นมักจะเป็นการถามสิ่งที่เฉพาะเจาะจงอย่างเช่น การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการสำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็นต้น ซึ่งผลที่ได้ออกมาจากการสอบถามความคิดเห็นเหล่านี้จะเป็นตัวชี้ความพอใจ ไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว

ไพรัช สุขสงญาติ (2542 : 1) วิธีการวัดความคิดเห็น โดยมากจะให้ผู้ที่ตอบคำถาม เลือกตอบแบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็น จะต้องระบุให้ผู้ตอบ ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กับข้อความที่กำหนดให้ แบบสอบถามประเภทนี้นิยมสร้างตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งแบ่งน้ำหนักความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนขึ้นอยู่กับใจความว่าเป็น ปฏิฐาน(Positive) หรือปฏิเสฐ (Negative)

แนวคิดทฤษฎีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ได้ถูกนำมาใช้ในระบบการบริหารราชการไทยในปัจจุบัน ซึ่งธรรมาภิบาลเป็นทั้งแนวความคิด หลักการพื้นฐานและวิธีการปฏิบัติงานหรือการบริหารงาน ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ทัศนะไว้ว่า ธรรมาภิบาลนั้นเป็นเรื่องของหลักการบริหารแนวใหม่ ที่มุ่งเน้นหลักการอันมิใช่หลักการที่เป็นรูปแบบเชิงทฤษฎีการบริหารงาน หากแต่เป็นหลักการทำงานสำหรับองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม โดยองค์การเหล่านี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นกรอบกติกาและแนวทางในการบริหารจัดการภายใต้ความคาดหวังว่าจะก่อให้เกิดผลท้ายสุดให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ความยุติธรรม ความโปร่งใส ความคุ้มค่าและอื่น ๆ อันเชื่อได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำไปสู่สภาพแห่งการพัฒนาขององค์กรและสังคมประเทศชาติอย่างยั่งยืน

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่าหมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคตเพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญและกระแสโลกยุคปัจจุบัน (ศุคจิต นิเมตกุล.2543 : 13-24) และได้กล่าวถึงการกำหนดแนวทางเพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพ สำหรับรองรับการถ่ายโอนภารกิจในอนาคต โดยประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ดังนี้

หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัย และเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตาม โดยถือว่าการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพและความยุติธรรมของสมาชิก

ระดับประเทศ หมายถึง กระบวนการเสนอร่างกฎหมาย กฎข้อบังคับต่างๆ เป็นไปด้วยความชอบธรรม เนื้อหาของกฎหมายมีความทันสมัยเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติ ตามกฎหมาย ข้อบังคับเหล่านั้นจะต้องไม่ขัดกับรัฐธรรมนูญบังคับใช้กับทุกคนอย่างเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติและไม่ขัดแย้งกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย

ระดับภาครัฐ หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบที่ใช้ในการบริหารร่วมกันภายในภาครัฐ เช่น กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ พัสดุ และงานบริหารงานบุคคล

ระดับองค์กร หมายถึง กฎ กติกา ที่ใช้ในการบริหารงานภายใน เช่น การให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคกัน

หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

ระดับประเทศ ประชาชนในแต่ละคนทำหน้าที่อย่างถูกต้อง คือเลือกทำงานที่สุจริตและเป็นประโยชน์ต่อสังคม ต่อส่วนรวม ปฏิบัติตามกฎหมายและเป็นพลเมืองที่ดี

ระดับภาครัฐ ผู้แทนประชาชนที่เข้าไปบริหารราชการ ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความชอบธรรม ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม

ระดับองค์กร เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยมีจรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อหน่วยงาน ต่อผู้ร่วมงาน ต่อประชาชนและสังคม

หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

ระดับประเทศ ประชาชนมีอิสระในการสื่อสาร สื่อมวลชนสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ และมีจริยธรรมมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมอย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องได้

ระดับภาครัฐ การตัดสินใจและปฏิบัติงานของรัฐต้องมีความโปร่งใส ช่วยในการตัดสินใจในการลงทุนที่เหมาะสมของภาคธุรกิจ ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้ถูกต้องกับความเป็นจริง อันเป็นการส่งเสริมให้มีความเป็นรัฐบาลโดยประชาชนมากยิ่งขึ้น

ระดับองค์กร ประชาชนรู้ขั้นตอนในการที่จะติดต่องานและสามารถตรวจสอบการทำงานได้ องค์กรมีความโปร่งใสในการตัดสินใจในการบริหารงาน เงิน คน มีการสื่อสารที่ดีภายใน เพื่อให้สมาชิกในองค์กรได้ทราบความเคลื่อนไหวขององค์กรด้วย

หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็นการไต่สวนสาธารณะการประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่นๆ

ระดับประเทศ ให้รัฐส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ

ระดับภาครัฐ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแสดงความคิดเห็นในปัญหาสำคัญของชาติที่มีข้อโต้แย้งหลายฝ่ายเพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจของภาครัฐในการดำเนินงานอันมีผลกระทบต่อประชาชนเพื่อปรับปรุงให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ระดับองค์กร จะต้องมีการวางระบบการรับฟังความเห็นและการรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่จะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม อีกทั้งองค์กรจะต้องสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการบริหารภายในด้วย

หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบของสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของสังคม และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่ยอมรับผลจากการกระทำของตน

ระดับประเทศ ประชาชนรู้ เข้าใจสิทธิเสรีภาพและปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญกำหนดไว้
เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามกฎหมาย มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของภาครัฐ

ระดับภาครัฐ การตรากฎหมายและการบริหารราชการแผ่นดินของคณะผู้บริหารต้อง
เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ การจัดสรรหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ ฝ่ายการเมืองและ
ฝ่ายประจำจะต้องมีความชัดเจน โดยฝ่ายการเมืองรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย โดยให้ฝ่ายประจำ
รับผิดชอบในการดำเนินการบรรลุตามนโยบาย

ระดับองค์กร มีการกำหนดโครงสร้างและระบบการใช้อำนาจรัฐ มีการกระจายอำนาจลงสู่
ระดับล่าง เพื่อให้ความรับผิดชอบในทุกระดับมีความชัดเจน

หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์
สูงสุดแก่ส่วนร่วม โดยบรรดาค่าให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและ
บริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน
ตรวจสอบความเหมาะสมของโครงการและพัฒนาระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผล ในทุกระดับคือ

ระดับประเทศ การใช้ทรัพยากรของประเทศต้องเป็นไปด้วยความประหยัดหมุนเวียนใช้
และสร้างทดแทนใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ พยายามลดมลภาวะทั้งในน้ำ ดินและอากาศเพื่อส่งทอด
ทรัพยากรที่สมบูรณ์ให้แก่ชนรุ่นหลัง

ระดับภาครัฐ ทุกหน่วยงานจะต้องใช้งบประมาณอย่างประหยัด มีรายงานผลการทำงาน
และประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรต่อสาธารณะ

ระดับองค์กร ผู้บริหารต้องทบทวนงานในความรับผิดชอบทั้งหมดเลือกนำเทคโนโลยี
สมัยใหม่เข้ามาใช้เพื่อประสิทธิภาพที่สูงกว่าออกไปและพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่าหลักธรรมาภิบาล 6 ประการข้างต้นเป็นหลักพื้นฐานที่สามารถนำไปประพฤติก
ปฏิบัติได้จริง มีเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ความมีประสิทธิภาพ
ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานและความประหยัด หรือ 4 ป. ได้แก่

1. ป. ประชาชน การทำงานต้องมีประชาชนเป็นเป้าหมายและศูนย์กลาง เช่นการกำหนด
โครงการพัฒนาต่างๆ ควรเป็นไปเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของ
ประชาชนเป็นหลัก มิใช่เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริหาร

2. ป. ประสิทธิภาพ คือการทำงานตามกระบวนการที่ถูกต้องอย่างรวดเร็วที่สุด เช่น กรณี
ประชาชนมาติดต่อข้าราชการ เจ้าหน้าที่องค์กรต้องอำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำแก่ประชาชน

พร้อมทั้งดำเนินการตามขั้นตอนของระเบียบกฎหมายอย่างถูกต้องและรวดเร็วจึงถือว่าทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ป. ประสิทธิภาพ ผลหรือคุณภาพของงานที่ทำตาม ตัวอย่างเรื่อง ประสิทธิภาพได้เน้นในเรื่องความรวดเร็วและถูกต้องตามขั้นตอน แต่ในเรื่องของประสิทธิผล จะเน้นในเรื่องความถูกต้องของผลงานที่ทำ เช่น การรับชำระภาษีนอกจากจะให้บริการได้อย่างรวดเร็วแล้วผลงานที่ทำจะต้องถูกต้องไม่มีปัญหาที่ประชาชนจะต้องกลับมาร้องขอให้แก้ไขอีก

4. ป. ประหยัด การทำงานของภาครัฐจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่าเงิน งบประมาณทุกบาททุกสตางค์ เป็นของประเทศชาติและประชาชน มิใช่งบประมาณส่วนตัว ดังนั้นการใช้จ่ายเงิน งบประมาณจะต้องเป็นไปอย่างรอบคอบยิ่งกว่าเงินส่วนตัว การจัดซื้อพัสดุครุภัณฑ์ต้องมีคุณภาพและเหมาะสมกับราคา เพื่อให้สามารถใช้งานได้อย่างคุ้มค่า ประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยการเปิดกว้างให้มีกระบวนการแข่งขันในการเสนอราคา

แนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำ

คำว่า “ภาวะผู้นำ” เป็นคำผสมระหว่างคำว่า “ภาวะ” กับ “ผู้นำ” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ไม่ได้บัญญัติคำว่า “ภาวะผู้นำ” แต่บัญญัติคำว่า “ภาวะ” เป็นคำนาม แปลว่า “ความมี หรือความเป็น หรือความปรากฏ” ส่วนคำว่า “ผู้นำ” ไม่ได้บัญญัติไว้ในพจนานุกรมโดยตรง แต่มีคำใกล้เคียงกันมาก คือคำว่า “หัวหน้า” เป็นคำนาม แปลว่า ผู้เป็นใหญ่ในหมู่หนึ่ง ๆ และบัญญัติไว้อีกคำหนึ่ง คือ “ผู้จัดการ” เป็นคำนาม แปลว่า “บุคคลที่มีหน้าที่บริหารและควบคุมดูแลกิจการ” เมื่อพิจารณาจากรากศัพท์ที่กล่าวไปแล้วพอสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง ความเป็นผู้ใหญ่ในหมู่หนึ่ง ๆ จึงมีผู้รู้ได้ให้ความหมายต่างกันดังนี้

กิตติ ดยัคคานนท์ (2535 : 30-39) กล่าวว่า ผู้นำคือ บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือได้รับยกย่องขึ้นเป็นหัวหน้าและเป็นผู้ตัดสินใจเนื่องจากเป็นผู้มีความสามารถในการปกครองบัญชาและจะพาผู้ใต้บังคับบัญชาหรือหมู่ชนไปในทางที่ดีหรือทางชั่วก็ได้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นผู้มีศิลปะที่สามารถมีอิทธิพลเหนือคนอื่นและนำบุคคลเหล่านั้นไปโดยได้รับความไว้วางใจและเชื่อใจอย่างเต็มที่อีกทั้งยังได้รับความเคารพนับถือ ความร่วมมือและความมั่นใจจากผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างจริงจัง ภาวะผู้นำคือ ศิลปะหรือความสามารถของบุคคลที่จะจูงใจหรือใช้อิทธิพลของคนอื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ได้สถานการณ์เพื่อปฏิบัติการและอำนวยความสะดวก โดยใช้ขบวนการสื่อความหมายหรือการติดต่อกันและกันให้ร่วมมือกับตน จนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งการดำเนินงานจะเป็นไปในทางที่ดีหรือทางชั่วก็ได้

ผู้นำที่ดีภายใต้ภาวะผู้นำที่ดีควรมีคุณลักษณะดังนี้ มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงดี มีความรู้ดี ครอบคลุมความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่และความรู้ทั่วไปอย่างดี ซึ่งถ้าเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานแล้ว ผู้นำที่ดีจะต้องสามารถให้คำปรึกษาหรือแก้ปัญหาให้ผ่านพ้นไปด้วยดีได้ มีบุคลิกดีน่าเลื่อมใสหรือน่านับถือ มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และความกระตือรือร้น มีการตัดสินใจและการใช้ดุลยพินิจดี มีความกล้าหาญ เด็ดขาด ไม่โลเล กล้าได้กล้าเสียและรับผิดชอบ มีความแนบเนียน เพื่อให้งานนั้นดำเนินไปอย่างราบรื่น มีศิลปะในการทำงาน รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา แต่เป็นตัวของตัวเอง มีความอดทน มีสมาธิในการทำงาน ใจคอหนักแน่นและมีความสามารถในการบังคับใจตน มีการสื่อความหมายที่ดี รวมถึงพูดและเขียนเป็น มีความเห็นอกเห็นใจด้วยความเกรงใจ ไม่เห็นแก่ตัว เสียสละและไม่ใช้อิทธิฤทธิ์ในทางที่ผิด ยกย่องให้เกียรติและให้ความไว้วางใจผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสงบเสงี่ยม ไม่โอ้อวดตนเอง อ่อนน้อมถ่อมตน มีความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน มีสังคมดี ประสานความร่วมมือได้ มีความตื่นตัว ทันสมัยทันเหตุการณ์ ยอมรับวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ มีการวางแผนและดำเนินงานตามแผนงานได้ดี

เสมอ พริ้งพวงแก้ว (ม.ปป. : ตำเนา ; อ้างถึงใน กิตติ ตย์คานนท์.2533 : 1-3) กล่าวในการประชุมสัมมนาเรื่องการได้มาซึ่งผู้บริหารที่ดีในมหาวิทยาลัย ได้เสนอคุณลักษณะ 5 ประการ ในการที่จะเป็นผู้บริหารที่ดีได้ คือ เป็นนักปกครองที่ดี การปกครองที่ดีแบบพอกับลูก พี่ปกครองน้อง ซึ่งจะสร้างความยอมรับด้วยกันทั้งสองฝ่าย ทั้งกายและใจ การปกครองแบบผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา การยอมรับกันจะเป็นด้านกายมากกว่าด้านใจผลงานจึงไม่เท่าเทียมกัน เป็นนักบริหารที่ดี ต้องเป็นผู้มีคุณธรรมและความเที่ยงธรรมเป็นนักพัฒนาที่ดีคือต้องพัฒนาให้ได้ทั้งสามด้าน คือ ต้องพัฒนาตนเอง ต้องพัฒนางานให้ก้าวหน้าและต้องพัฒนาผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาให้ดีกว่าตนให้ได้

คุณลักษณะของภาวะผู้นำ (Traits Theory of Leadership)

นิตย์ สัมมาพันธ์ (2546: 30-56) กล่าวว่าบุคคลเกิดมาพร้อมกับลักษณะบางประการที่จะช่วยสนับสนุนให้เขาเป็นผู้นำ ซึ่งอธิบายถึงคุณลักษณะที่ทำให้ผู้นำมีลักษณะแตกต่างจากผู้ที่ไม่ใช่ผู้นำ รวมทั้งเป็นคุณลักษณะที่ทำให้ผู้นำทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณลักษณะของผู้นำสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มดังนี้

1. คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ (Personality Traits) คือคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1.1 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative) ในการทำงาน มีการตัดสินใจและทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างโอกาสที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนความสามารถในการค้นหาปัญหา และความสามารถในการแก้ไขปัญหา

1.2 การสร้างความไว้วางใจ (Trustworthiness) แก่กลุ่มผู้ได้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้อง กลุ่มจะมีความเชื่อมั่นว่าผู้นำต้องแสดงความซื่อสัตย์ มั่นคงและเชื่อถือได้ จึงสามารถก่อให้เกิดความไว้วางใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.3 มีความรู้ (Knowledge) ที่เกิดจากการศึกษาเล่าเรียน หรือจากประสบการณ์สั่งสมมา หรือจากการเรียนรู้จากการดูงาน การฝึกฝนตนเองในเรื่องเล่าเรียนเพื่อนำความรู้ที่มีอยู่มาใช้ในการทำงาน ผู้นำจะต้องมีความรู้และความฉลาดเพียงพอที่จะรวบรวมและวิเคราะห์ตีความสารสนเทศที่มีอยู่อย่างมากมาย หรือมีอยู่อย่างจำกัดในอันที่จะนำไปใช้เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) การแก้ปัญหา (Problem Solving) การตัดสินใจที่ถูกต้อง (Correct Decision)

1.4 มีความกระตือรือร้น (Enthusiasm) เป็นการแสดงออกด้วยความสนใจและตั้งใจในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างกระตือรือร้น ผู้นำสามารถแสดงความกระตือรือร้นทั้งด้วยการใช้วาจา คำพูดและการแสดงออก เช่น การใช้ท่าทาง เป็นต้น

2. คุณลักษณะทางสังคมของภาวะผู้นำ (Social Traits)

2.1 ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-confidence) เป็นการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ต่างๆ ในลักษณะที่ความสงบและเป็นผู้นำที่ดี แม้จะอยู่ภายใต้ภาวะแรงกดดันหรือภาวะวิกฤต จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้นำจะต้องมีความเชื่อมั่นตนเองอย่างแท้จริง ซึ่งสังเกตได้จากคำพูดที่จริงจัง การรักษาอากัปกิริยาที่ดี และแสดงท่าทางที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงถึงความเชื่อมั่นในตนเองด้วย

2.2 มีความเข้าใจอารมณ์และเห็นอกเห็นใจ (Sensitivity to others and Empathy) โดยต้องทำความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิด (ทัศนคติ ความสนใจและอารมณ์) ของสมาชิกกลุ่ม โดยศึกษาและสังเกตในรายละเอียดว่าสมาชิกกลุ่มเป็นใคร มีความต้องการอย่างไร เพื่อหาวิธีการสื่อสารที่ดี และสร้างอิทธิพลเหนือคนเหล่านั้นได้ ทักษะด้านนี้จะช่วยป้องกันปัญหาความขัดแย้งและความล้มเหลวของผู้นำ ตลอดจนช่วยในการตัดสินใจและเจรจาต่อรองในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้บรรลุผล

2.3 ความสามารถในการยืดหยุ่นได้และความสามารถในการปรับตัว (Flexibility and Adaptability) เป็นความสามารถที่จะปรับภารกิจและความต้องการของทีมงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

2.4 ความร่วมมือ (Cooperative) ถือเป็นเรื่องสำคัญในการเป็นผู้นำ เพราะผู้นำต้องเป็นผู้ที่สามารถชักจูงให้ผู้ร่วมงาน ตั้งใจทำงานหรือทำตามที่ผู้นำต้องการด้วยความเต็มใจ

พนัก ส หันนาคินท์ (2529 : 70-73) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำเป็น 2 ประการ คือ คุณสมบัติส่วนตัวและคุณสมบัตินทางวิชาชีพ

1. คุณสมบัติส่วนตัว มีดังนี้
 - 1.1 มีสุขภาพดี
 - 1.2 มีความเฉลียวฉลาด
 - 1.3 มีอารมณ์มั่นคง มีความเป็นผู้ใหญ่
 - 1.4 มีความประพฤติดี มีคุณธรรมสูง
2. คุณสมบัติทางวิชาชีพ มีดังนี้
 - 2.1 ความรู้ทางวิชาการ
 - 2.1.1 ความรู้ทางวิชาการทั่วไป
 - 2.1.2 ความรู้ทางด้านอาชีพ เป็นต้น
 - 2.2 ประสบการณ์และระดับความรู้

ชนิดของผู้นำ

กิตติ ตย์คานนท์ (2535 : 25-30) แบ่งชนิดผู้นำเป็น 4 แบบ คือ

1. การแบ่งประเภทผู้นำตามลักษณะการปฏิบัติงาน

แบ่งออกเป็นผู้นำตามกฎหมาย ได้แก่ ผู้นำที่เกิดขึ้นหรือเป็นไปตามกฎหมายหรือกฎระเบียบกำหนด เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี ฯลฯ โดยกฎหมายกำหนดคุณสมบัติของแต่ละตำแหน่งไว้ เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษ มีบุคลิกลักษณะหรือความสามารถพิเศษ เช่น หัวหน้าแก๊งในหมู่นักเลง หัวหน้าทีมในหมู่นักกีฬาและผู้นำในลักษณะที่เป็นสัญลักษณ์ เช่น พระมหากษัตริย์เป็นผู้นำของประเทศ

2. การแบ่งประเภทผู้นำตามลักษณะของพฤติกรรม

พฤติกรรมของหัวหน้างาน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ผู้นำที่มุ่งแต่งานเป็นสำคัญมีลักษณะพฤติกรรมแสดงออกแบบเผด็จการ ผู้นำที่ตระหนักถึงผลงานความพอใจของทุกฝ่ายมีลักษณะพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยและผู้นำที่ถือว่าประสิทธิภาพของการทำงานสูงขึ้นได้เนื่องจากน้ำใจ ถือว่าสิ่งตอบแทนเป็นสิ่งสำคัญ

3. การแบ่งประเภทผู้นำตามลักษณะบริหารงาน

3.1 ผู้นำแบบอัตตาธิปไตย (Authoritarian or Auocratic Leader) เป็นผู้นำแบบเผด็จการ ซึ่งมีลักษณะการบริหารงานดังนี้

3.1.1 การสั่งการใช้อำนาจค้ำบังคับตลอดเวลา

3.1.2 ยึดถือตัวเองเป็นสำคัญ รู้ข้อเท็จจริงแต่เพียงผู้เดียว ฉะนั้นทุกๆ อย่างจะออกจากตัวผู้นำทั้งหมด การตัดสินใจแก้ปัญหาหรือการวินิจฉัยสั่งการ ซึ่งมักจะเปลี่ยนแปลงไปตาม

อารมณ์ และมุ่งผลประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าผลประโยชน์ของกลุ่มหรือส่วนรวม

3.1.3 นโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย เป้าประสงค์ การจัดระบบงานมาตรฐาน การปฏิบัติงาน การบังคับบัญชาสั่งมาจากเบื้องบน (Top-down) ทางเดียว

3.1.4 ข้อเสนอต่างๆ ที่ได้รับใคร หรือจากผู้ใดก็ตาม จะผ่านขั้นตอน ผู้นำประเภทนี้ จะคิดแล้วคิดอีกว่าจะวินิจฉัยสั่งการได้ ทำให้งานล่าช้า

3.1.5 ผู้ช่วย (Assistant) ตามความรู้สึทักของผู้นำประเภทนี้เขาจะหมายถึง ผู้ใต้บังคับบัญชา จึงไม่มีการแบ่งงานให้ผู้ช่วย ผู้ช่วยทำงานของหัวหน้างานให้สำเร็จ ไม่ใช่ทำงานของตนเองให้สำเร็จ เนื่องจากมีแต่งงานของหัวหน้าไม่มีงานของผู้ช่วยเลย

3.1.6 การตั้งคณะกรรมการเป็นวิธีการกระจายความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่นไม่ใช่ เพื่อฟังความคิดเห็น ประธานเกือบเป็นผู้พูดเสียคนเดียวตลอดการประชุม หรือไม่กี่เปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้แสดงความคิดเห็น แล้วประธานก็สรุปเสียเองตามความคิดเห็นของตนเอง เสร็จแล้วก็ถือว่า นั่นเป็นมติของที่ประชุม

3.2 ผู้นำแบบเสรี (Laissez – faire Leader) เป็นผู้นำแบบไม่เอาไหน ปล่อยตามเรื่อง ตามราว ไม่ใช่อำนาจบังคับบัญชาควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชา ปราศจากความรับผิดชอบ ผู้นำประเภทนี้มีลักษณะ ดังนี้

3.2.1 ไม่มีการกำหนดวัตถุประสงค์การทำงานที่แน่นอน ถ้าเห็นว่าไม่ขัดต่อระเบียบ ยอมให้เปลี่ยนแปลงไปตามความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา

3.2.2 ทำงานโดยปล่อยอะไรต่ออะไรไปตามเรื่อง ไม่คำนึงถึงหลักการเหตุผล กฎเกณฑ์ จึงมักไม่ใคร่ยุ่งกับใคร

3.2.3 ไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3.2.4 ไม่มีการประเมินผลงาน ขาดการควบคุมดูแลปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงาน

3.3 ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic Leader) เป็นแบบที่ดีที่สุด ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ยึดถือความคิดเห็นของกลุ่มเหนือความคิดเห็นของตน มีลักษณะดังนี้

3.3.1 เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ใช้ความคิด มีความคิดสร้างสรรค์ แสดงความคิดเห็นและเลือกปฏิบัติงานของตนเอง

3.3.2 จัดสรรแบ่งงานและมอบหมายหน้าที่การงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับผิดชอบ ดำเนินการตามความเหมาะสมของแต่ละคนแต่ละหน้าที่

3.3.3 ให้คำแนะนำผู้ร่วมงานและรับฟังความคิดเห็นกับคำปรึกษาหรือจาก ผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ เกิดสัมพันธภาพอันดี ระหว่างผู้นำกับผู้ร่วมงาน เกิดความร่วมมือประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4. การแบ่งประเภทผู้นำตามทฤษฎี 3 มิติ ของ เร็ดดิน (Reddin's Tree Dimension Theory) แบ่งประเภทของผู้นำออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

4.1 แบบเอาเกณฑ์ (Separated) เป็นแบบของนักอนุรักษ์นิยม ยึดตัวเองเป็นที่ตั้งไม่เอาใคร อวดทน เก็บกด เจ้าระเบียบ จึงเป็นคนขี้อึดและต้องทำอะไรตามกฎเกณฑ์

4.2 แบบเอางาน (Dedicated) เป็นแบบของคนเอาการเอางาน ยึดถืองานเป็นใหญ่ มุ่งมั่นในงาน ขยัน มั่นใจ กล้าทำ มีความคิดริเริ่ม ชอบกำหนดงานให้ผู้อื่น ไม่คิดถึงจิตใจของผู้อื่น จึงไม่เอาใคร ไม่มีเพื่อน ไม่มีมนุษยสัมพันธ์

4.3 แบบของคนเน้นมนุษยสัมพันธ์ (Related) เป็นหลักเอาใจคนทุกระดับให้ความสำคัญเรื่องสัมพันธ์ภาพกับบุคคลประเภทที่เน้นคนมากกว่างาน

4.4 แบบประสาน (Integrated) เป็นแบบของคนที่ทำให้ความสำคัญแก่คนและงานไปพร้อมๆ กัน มีความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจกัน ได้ผลงานที่ดี มีประสิทธิผลสูง เป็นผู้นำแบบอุดมคติ

นอกจากนี้ กิตติ ตย์คานนท์ (2535 : 25-30 อ้างถึงใน ; มนัสนันท์ โล่ห์นารายณ์.2551 : 21) ได้กล่าวสรุป แนวคิดทฤษฎีต่างๆ ของนักวิชาการทั้งหลายในแง่ของผู้นำ สามารถประมวลภาพให้เห็นคุณลักษณะของผู้นำเป็น 4 ประการ ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านสภาพทั่วไป ซึ่งหมายถึง คุณลักษณะทางภายนอกของผู้นำเป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ รายได้ ประสิทธิภาพ และอาชีพ

2. คุณลักษณะด้านความรู้และความเข้าใจ หมายถึง ความรู้และความสามารถที่จำเป็นต่อการบริหารและการปฏิบัติหน้าที่ และความรู้ทั่วไปอันจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณสมบัติเฉพาะซึ่งปรากฏอยู่ในแต่ละบุคคล อันแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างกัน ได้แก่ ความจริงใจ ความเป็นประชาธิปไตย ความเป็นธรรม ความรับผิดชอบ มีความหนักแน่น มั่นใจ แน่วแน่ ตั้งใจ ความมีมนุษยสัมพันธ์ความเสียสละ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ มีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

4. คุณลักษณะทางสังคม หมายถึง คุณลักษณะที่ปฏิบัติตนอยู่ในสังคมหรือชุมชน ได้แก่ การวางตนอย่างมีแบบแผนอยู่ในกรอบธรรมเนียมของสังคม การมีส่วนร่วมเป็นที่ยอมรับเป็นสมาชิกและมีบทบาทร่วมกับกลุ่มความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจสมาชิกในสังคม ความสามารถปรับตัว ความร่วมมือ ความเชื่อมั่น การได้รับการยกย่องมีเกียรติและการเป็นผู้นำ

จากการศึกษาคุณลักษณะของผู้นำที่กล่าวมานั้นเป็นคุณสมบัติ ที่ผู้นำที่ดีต้องตระหนักต้อง ยึดถือ และพึงปฏิบัติหรือจะต้องมี กล่าวคือ การเป็นนายที่ต้องมีศีล สมาธิและปัญญา ซึ่งหมายถึง ผู้ที่มีความรู้ที่รับผิดชอบชั่วดีว่าอะไรควรประพฤติ อะไร ไม่ควรปฏิบัติ คนที่ขาดสติมักทำอะไรเกิดความผิดพลาดได้ง่าย การมีสมาธิตั้งอกตั้งใจทำงานจนกระทั่งประสบผลสำเร็จก็ย่อมทำให้ได้รับความรู้เรื่องนั้นเพิ่มขึ้นไปด้วย เป็นการเพิ่มพูนปัญญาอื่นๆ ขึ้นไปพร้อมกันไปในตัวด้วยนั่นเอง

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การศึกษาวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำ ฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีผู้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 4 ให้ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายจัดตั้ง นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นดังนี้

อนุก เหล่าธรรมทัศน์ (2545 : 27) การเป็นประชาธิปไตยที่ท้องถิ่นต้องเน้นการที่ประชาชนปกครองโดยตนเองทางตรงให้มากขึ้น คือระดับประเทศเป็นประชาธิปไตยที่เน้นการเลือกผู้แทน แต่ประชาธิปไตยที่ท้องถิ่นเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยตรง คือเน้นการที่ประชาชนปกครองตนเอง

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2544 : 33) การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึงการปกครองที่ประชาชนมีสิทธิในการปกครองตนเองในเรื่องของท้องถิ่น โดยรัฐมีหน้าที่ให้ความเป็นอิสระแก่ประชาชนในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น หรือเรียกว่า การกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้ท้องถิ่น แต่การให้ความเป็นอิสระนี้มีข้อจำกัดภายใต้รัฐธรรมนูญ มาตรา 1 ซึ่งบัญญัติว่า ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันเดียวหนึ่งเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้ การให้มีอิสระในการปกครองตนเองของท้องถิ่นซึ่งมีอาจให้ความเป็นอิสระถึงขนาดให้แยกเป็นรัฐอิสระหรือเป็นแบบมลรัฐได้

รสคนธ์ รัตนเสริมพงศ์ (2549 : 15) อธิบาย ถึงความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึงประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเอง ตามที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาล

จากความหมายของการปกครองท้องถิ่นที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองระดับรองของรัฐ ซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจการ

ปกครองทั้งทางการเมืองและการบริหารให้แก่ประชาชน ในท้องถิ่นจัดการปกครองและดำเนินการบางอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง โดยมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง สามารถกำหนดนโยบายและบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบาย หรือความต้องการของตนเอง ภายใต้ขอบเขตของกฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ โดยมีองค์การที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามความมุ่งหมายของท้องถิ่นนั้นๆ

ลักษณะความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

เนื่องจากการปกครองท้องถิ่นในรูปของการปกครองตนเอง (Local Self Government) เป็นการปกครองที่ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และการมีอิสระในการปกครองตนเองภายใต้กฎหมายของรัฐหรือประเทศนั้นๆ (ชูวงศ์ นายบุตร. 2539:16-18) ได้กล่าวถึงลักษณะของการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญไว้ ดังนี้

1. มีสถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย เช่น ประเทศไทยมีการกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
2. มีพื้นที่และระดับ (Area and Levels) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีพื้นที่การปกครองที่แน่นอนและชัดเจน และควรจะต้องมีการแบ่งระดับการปกครองท้องถิ่นว่ามีกี่ระดับ เช่น ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เป็นต้น เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดพื้นที่และระดับของการปกครองท้องถิ่นมีมากมาย เช่น สภาพทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชน ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้ และความหนาแน่นของประชากร เป็นต้น สำหรับประเทศไทยมีเกณฑ์การจัดตั้งและยกฐานะหน่วยการปกครองท้องถิ่น 3 ประการ คือรายได้ย้อนหลัง 3 ปี ไม่รวมเงินอุดหนุน จำนวนประชากร และขนาดพื้นที่
3. มีการกระจายอำนาจหน้าที่ (Devolution of Power and Function) การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีการกระจายอำนาจการปกครองไปให้ท้องถิ่น โดยการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน ดังนั้น การที่หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจและหน้าที่มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองการปกครองเป็นสำคัญ
4. มีความเป็นบุคคล (Artificial Person) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องเป็นองค์การนิติบุคคลโดยแยกเทศจากองค์การของรัฐบาลกลาง ทั้งนี้ เพื่อดำเนินงานที่ถูกต้องตามกฎหมายและเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน เพราะหน่วยการปกครองท้องถิ่นท้องถิ่นจะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง
5. มีการเลือกตั้ง (Election) การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือ จะต้องให้สิทธิแก่ประชาชนในท้องถิ่น

ในการเลือกตั้งคณะเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการปกครองท้องถิ่นทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน (Political Participation)

6. มีอิสระ (Autonomy) หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานรัฐบาลกลาง และมีอำนาจอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารงานภายใต้ขอบเขตของกฎหมายสามารถกำหนดนโยบาย ออกกฎ ข้อบังคับ เพื่อกำกับควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายหรือความต้องการของท้องถิ่น และสามารถใช้ดุลพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการในขอบเขตของกฎหมายโดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลาง

7. มีงบประมาณของตนเอง หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการ จัดเก็บรายได้ (Revenue) จัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

8. มีการกำกับดูแลของรัฐ หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองระดับรองของรัฐ และอยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมและความมั่นคงแห่งรัฐ

องค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ประกอบด้วย 3 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายสภาท้องถิ่น ประกอบด้วย สมาชิกสภาท้องถิ่น ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ มีหน้าที่พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมของท้องถิ่น

2. ฝ่ายบริหาร ประกอบด้วยนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้บริหาร มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นายกองอาจแต่งตั้งรองนายกได้ไม่เกิน 2 คน เลขานุการนายก ไม่เกิน 1 คน มีหน้าที่ในการบริหารท้องถิ่น

3. ฝ่ายปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ข้าราชการหรือพนักงาน พนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามนโยบายและโครงการต่างๆ ของท้องถิ่นตามที่ได้รับมอบหมายจากฝ่ายบริหาร

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

ตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้กำหนดในหมวดที่ 9 มาตรา 282 ถึง 290 สรุปได้ว่ารัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น มีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ (สัมพันธ์ เตชะอริก และคนอื่นๆ.2546 : 1) และ

มาตรา 334 ของรัฐธรรมนูญได้มีบทบังคับให้รัฐบาลต้องออกกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใน 2 ปี ต่อมาในสมัยรัฐบาลของนายชวน หลีกภัย ได้ออกพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้น มีสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรส่วนท้องถิ่น ด้วยกันเอง และตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภาให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี หรือภายในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

ขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามที่รัฐบาลได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ได้มีบทบัญญัติบังคับให้รัฐต้องออกกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ฝ่ายนิติบัญญัติ ได้ออกพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้น โดยในช่วง 4 ปีแรก (พ.ศ. 2544-2547) จะเป็นช่วงของการปรับปรุงระบบการบริหาร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างความพร้อมในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจ บุคลากรงบประมาณและทรัพย์สิน รวมทั้งการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หลังจากการถ่ายโอนในช่วง 4 ปีแรกสิ้นสุดลง ต่อไปเป็นช่วงปี (พ.ศ. 2548-2553) จะเป็นช่วงเปลี่ยนการปรับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชน ที่จะต้องเรียนรู้ร่วมกันในการถ่ายโอนภารกิจ การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดีขึ้น และทำให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใสหลังจากปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นไป ประชาชนในท้องถิ่นจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ประชาชนจะมีบทบาทในการตรวจสอบ การตัดสินใจ การกำกับดูแล ตลอดจนการสนับสนุน การดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่และการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การศึกษาวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้นำฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ แนวทางการศึกษาจากพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งได้กำหนดให้ องค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดระเบียบขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้คือ

1. การเป็นอิสระ ในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล และการเงินการคลังของตนเอง
2. การบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รัฐกระจายอำนาจให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตัดสินใจในกิจกรรมมากขึ้น รัฐเพียงแต่กำกับควบคุมดูแลให้การ สนับสนุนส่งเสริมด้านเทคนิควิชาการและตรวจสอบติดตามประเมินผล
3. การมีประสิทธิภาพการบริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นต้องจัดการให้บริการสาธารณะให้ดีขึ้นกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐานมีความโปร่งใส และมี ประสิทธิภาพ

เป้าหมายของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545 : 9) การปกครองท้องถิ่น คือการปกครองที่รัฐบาลกลางมอบ อำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่ เกี่ยวกับการพัฒนาและให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรหน่วยการปกครองท้องถิ่น ให้มีอำนาจในการ กำหนดนโยบาย ตัดสินใจ และดำเนินการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของ ตนเองเท่านั้น และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

สัมพันธ์ เตชะอริก และคนอื่นๆ (2546 : 3-4) ได้กล่าวถึงการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. ให้มีการถ่ายโอนภารกิจในการจัดการบริการสาธารณะของรัฐให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นภายใน 4-10 ปี
2. กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุนและรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลภายในปี พ.ศ. 2544 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และภายในไม่เกิน ปี พ.ศ. 2549 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35
3. การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี เกี่ยวกับการจัดการบริการสาธารณะ ให้จัดสรร เงินอุดหนุนให้ตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. จัดระบบการถ่ายโอนบุคลากรจากหน่วยงานของรัฐ

5. ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ

สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้กับประชาชนในท้องถิ่น มีบทบาทในการจัดการปกครองและดำเนินการจัดการบางอย่าง โดยดำเนินการตนเองเพื่อบำบัดความต้องการของตน เป็นองค์กรของประชาชนเพื่อประชาชน มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีบทบาทในการตรวจสอบ การตัดสินใจ การกำกับดูแล ตลอดจนการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมขององค์กรส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่ และการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ในการศึกษา การศึกษาวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ครั้งนี้ มีขอบเขต เฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำผลในการวิจัยจะได้นำไปใช้ในการศึกษาในท้องถิ่นอื่นๆ ในโอกาสต่อไป

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มักเรียกกันสั้นๆว่า อบต. เป็นองค์กรการปกครองท้องถิ่นที่เล็กที่สุด จัดตั้งตาม พ.ร.บ. สถาปนาและบริหารส่วนตำบล โดยยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ถ้ารายได้ตั้งแต่ 150,000 บาทขึ้นไป ก็ได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และประกาศในราชกิจจานุเบกษา องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

จากที่กล่าวมาข้างต้นว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองระดับรองของรัฐ ซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจการปกครอง ทั้งทางการเมืองและทางการบริหารให้ประชาชน ในท้องถิ่นจัดการปกครอง และดำเนินการบางอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของตนเอง ภายใต้ขอบเขตกฎหมายว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง สามารถกำหนดนโยบายและบริหารงานให้เป็นไปตามนโยบายและบริหารงานให้เป็นไปตามกฎหมายหรือความต้องการของตนเอง โดยมีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ตามความมุ่งหมายของท้องถิ่นนั้นๆ ดังนั้น ภารกิจและหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้แก่ การองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยซึ่งมีขอบเขตการแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นตามที่กฎหมายจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทกำหนด และพระราชบัญญัติกำหนด

แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 บัญญัติไว้ โดยปกติจะเรียกภารกิจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า “การพัฒนาท้องถิ่น”

นอกจากนั้น ยังได้กล่าวถึง หลักการปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นมีความเจริญก้าวหน้ามีฐานะเศรษฐกิจที่ดี มีความเป็นอยู่ที่ดีและสะดวกสบาย แต่เนื่องจากปัญหาและความต้องการของแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การแก้ไขปัญหาและการสนองตอบความต้องการของแต่ละท้องถิ่น จึงมีความแตกต่างกันออกไปตามปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นนั้นๆ ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นหนึ่งอาจจะไม่ใช่ปัญหาและความต้องการของอีกท้องถิ่นหนึ่งก็ได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ท้องถิ่นใดมีปัญหาและความต้องการด้านใด ก็จะทำให้ความสำคัญและมุ่งเน้น ที่จะแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการด้านนั้นๆ เป็นหลัก

การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ว่าตามที่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติมาจนถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ให้มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ได้โดยมีรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ส่งมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000.00 บาท และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งของประชาชน โดยตรงและการออกเสียงโดยวิธีลับ

ขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล นั้นได้แบ่งขนาด โดยคิด คำนวณ จากรายได้ จำนวนประชากรและพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็น 3 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

องค์ประกอบขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย

1. ฝ่ายสภา อบต. มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

1.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบลตาม(1) และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2. ฝ่ายบริหาร อบต. มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

2.1 กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย นโยบาย แผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบล ข้อบัญญัติ ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2.2 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.3 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

2.4 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2.5 รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

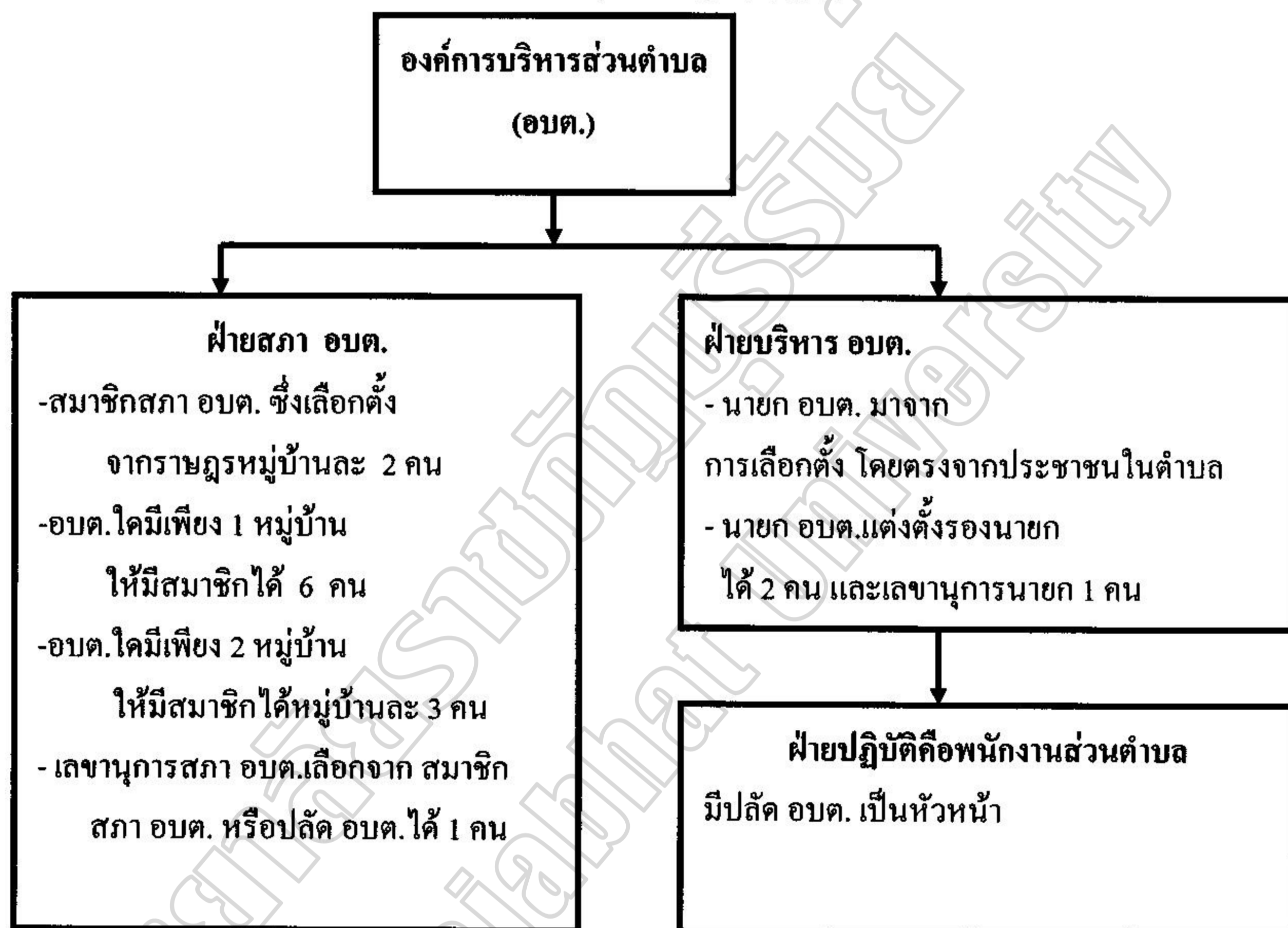
อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นไปตามมาตรา 67 อำนาจหน้าที่หลักในการบริการประชาชนในเขตพื้นที่ของตนเองคือ จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันโรค และระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็กเยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม อันดีของท้องถิ่น ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณ หรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร และคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. ฝ่ายปฏิบัติ มีหน้าที่ ดังนี้

ปฏิบัติตามนโยบายของฝ่ายบริหารที่สั่งการตามอำนาจหน้าที่ต้องจัดทำและอาจจัดทำให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย

4. โครงสร้างของการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546

ภาพประกอบ 2 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

ที่มา (พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5) 2546)

สรุปการจัดระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประเทศไทยในปัจจุบันจะประกอบไปด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลอาจแยกได้เป็น 2 ระบบใหญ่ๆ ได้แก่ระบบทั่วไป และระบบพิเศษ ระบบทั่วไป มี 3 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ระบบพิเศษมี 2 รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา การจัดระเบียบเกี่ยวกับโครงสร้างของการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ฝ่ายสภาซึ่งทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติฝ่ายบริหารทำหน้าที่บริหารราชการในองค์กรของตนเองให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ และระเบียบกฎหมาย ฝ่าย

ปฏิบัติเป็นข้าราชการหรือพนักงานมีหน้าที่ปฏิบัติงาน ตามนโยบายของฝ่ายบริหารและตามระเบียบ
กฎหมายบัญญัติ

บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ด้านกายภาพ

1. **ลักษณะที่ตั้ง** องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง เป็น 1 ใน 8 ตำบลของอำเภอห้วยราช
จังหวัดบุรีรัมย์ ห่างจากที่ว่าการอำเภอห้วยราช ประมาณ 4 กิโลเมตร ตามถนน สายทางหลวงที่ 3010
สายห้วยราช – สตึก ห่างจากตัวจังหวัด 15 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทาง 20 นาที จากตัวอำเภอถึง
จังหวัด ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงมีอาคารสำนักงานเป็นของตนเอง สำหรับให้บริการ
ประชาชนที่มาติดต่อราชการ โดยสะดวก ซึ่งสำนักงานดังกล่าวตั้งอยู่เลขที่ 90 หมู่ที่ 5 ถนนห้วยราช –
สตึก ตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ เบอร์โทรศัพท์และ โทรสาร 0 4469 6159

2. **เนื้อที่** ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์มีเนื้อที่
11,866 ไร่ หรือประมาณ 18.99 ตารางกิโลเมตร

3. อาณาเขต

ทิศเหนือติดต่อกับ ตำบล โลกเหล็ก อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศใต้ติดต่อกับ ตำบลห้วยราชา อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันออกติดต่อกับ ตำบลเมืองไผ่ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตกติดต่อกับ ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

4. ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ทั่วไปของตำบลสามแวงเป็นที่ราบสูง และเป็นที่ยราบบางส่วน ลักษณะ
ดินเป็นดินร่วนปนทราย พื้นที่ราบลาด โลง พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้เป็นพื้นที่สำหรับทำการเกษตร และใช้
ปลูกสร้างที่อยู่อาศัยส่วนหนึ่ง และภายในตำบลยังมีแหล่งน้ำธรรมชาติได้แก่ ห้วยตะไคง

5. ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศในเขตรับฝิดชอบ ตำบลสามแวง เป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่มิถุนายน – ตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ตุลาคม – มกราคม

6. การปกครอง

ตำบลสามแวงเดิมขึ้นอยู่กับบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อปี พ.ศ. 2481 ได้
แยกมาเป็นตำบลสามแวง ขึ้นกับกิ่งอำเภอห้วยราช เมื่อปี พ.ศ. 2533 และได้ตั้งเป็นอำเภอห้วยราช เมื่อ
ปี พ.ศ. 2538 และได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อ เดือน กุมภาพันธ์ 2540 ปัจจุบันนาย

ประหยัด เจียวรัมย์ เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง มีหมู่บ้านอยู่ในเขตการปกครอง จำนวน 9 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านสามแวง หมู่ที่ 2 บ้านใหม่ หมู่ที่ 3 บ้านใหม่
หมู่ที่ 4 บ้านสะแกสามัคคีหมู่ที่ 5 บ้านใหม่ หมู่ที่ 6 บ้านโคกเจริญ
หมู่ที่ 7 บ้านใหม่ทักษิณ หมู่ที่ 8 บ้านเพชรน้อย หมู่ที่ 9 บ้านโคกกระเบา

7. ประชากร

ตำบลสามแวง มีประชากรทั้งสิ้น 4,289 คน แยกเป็นชาย 2,101 คน และเป็นหญิง 2,188 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งตำบลประมาณ 893 ครัวเรือน ขนาดสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย ครอบครัวยุคหนึ่งประมาณ 5 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 223 คน/ตารางกิโลเมตร แยกเป็นหมู่บ้านได้ดังนี้

ตาราง 1 ข้อมูลประชากร และรายได้เฉลี่ย

หมู่ที่	บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร			รายได้เฉลี่ย บาท/คน/ปี
			ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	
1	สามแวง	143	317	365	682	28,610
2	ใหม่	121	315	343	658	23,705
3	ใหม่	82	197	211	408	25,210
4	สะแกสามัคคี	123	297	264	561	22,583
5	ใหม่	99	233	233	466	22,811
6	โคกเจริญ	80	138	173	311	30,558
7	ใหม่ทักษิณ	68	169	170	339	21,810
8	เพชรน้อย	113	275	276	551	22,128
9	โคกกระเบา	64	160	153	313	21,863
รวม		893	2,101	2,188	4,289	24,364

หมายเหตุ : การแสดงรายได้เฉลี่ย ข้อมูลจากความจำเป็นพื้นฐาน ณ เดือน มกราคม 2552

ที่มา (สำนักงานทะเบียนอำเภอห้วยราช ปี 2552)

2. ด้านการเมืองการปกครอง

ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญไทยแห่งราชอาณาจักรไทย ปี 2540 ได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขต จึงทำให้พื้นที่ในตำบลสามแวง อยู่ในเขตการเลือกตั้งที่ 2 ของจังหวัดบุรีรัมย์

สถิติการเลือกตั้ง

1. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อยู่ในเขตเลือกตั้งที่ 3 ผู้ที่ได้รับการชนะเลือกตั้งคือ นายประสิทธิ์ ตั้งศรีเกียรติกุล และนายสนอง เทพอักษรณรงค์ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์ เขต 3

2. การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง เมื่อวันที่ 3 – 15 ธันวาคม 2550 ตำบลสามแวง มีการรณรงค์ให้ประชาชนออกไปใช้สิทธิอย่างเต็มที่ ซึ่งคิดแล้ว ประชาชนออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งครั้งนี้กว่า ร้อยละ 78

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

1. การคมนาคม ตำบลสามแวงมีการคมนาคมเพียงหนึ่งทาง คือ ทางรถยนต์ ซึ่งมีถนนสายหลัก จำนวน 1 สาย ผ่านหมู่บ้านในเขตตำบลสามแวง ระยะทาง 1 กิโลเมตร ผ่านหมู่ 5, 2, 4, 9, 1 ถนนนี้ติดต่อเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน และถนนภายในหมู่บ้านมี 4 สาย ระยะทางรวมประมาณ 6 กิโลเมตร

2. การโทรคมนาคม การสื่อสารในตำบลสามแวงเป็นการสื่อสารทางโทรศัพท์และทางไปรษณีย์ โดยการใช้บริการจากที่ทำการไปรษณีย์อำเภอห้วยราช ส่วนการใช้โทรศัพท์ภายในตำบลมีการใช้โทรศัพท์ส่วนบุคคลเป็นส่วนใหญ่ มีตู้โทรศัพท์สาธารณะจำนวน 7 ตู้

3. การไฟฟ้า ตำบลสามแวงมีไฟฟ้าบริการในตำบล โดยคำนวณจากหลังคาเรือนทั้งตำบล พบว่ามีไฟฟ้าใช้ประมาณร้อยละ 99 อีกประมาณร้อยละ 1 ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ และองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการเพื่อติดตั้งกิ่งโคมไฟเพื่อส่องสว่างในยามค่ำคืนทุกจุด

4. แหล่งน้ำ

4.1 แหล่งน้ำธรรมชาติ ประกอบด้วย ลำน้ำ ลำห้วย 1 สาย แหล่งน้ำสาธารณะ 10 แห่ง

4.2 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย บ่อน้ำโยก 11 แห่ง ประปา บาดาล 1 แห่ง และประปาประจำหมู่บ้าน 1 แห่ง

ด้านเศรษฐกิจ

1. ผลิตภัณฑ์มวลรวม รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี จำนวน 24,364.00 บาท / คน / ปี

2. การเกษตร ลักษณะภูมิประเทศของตำบลสามแวงเอื้อต่อการทำการเกษตรคือการทำนาข้าว ซึ่งข้าวที่ชาวบ้านในตำบลสามแวงส่วนใหญ่นิยมปลูกคือ ข้าวหอมมะลิ

3. ปศุสัตว์ เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบ ประชาชนในตำบลประกอบอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก การเลี้ยงสัตว์จึงมีไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะเป็นการเลี้ยงไว้เพื่อการใช้งาน จะมีการเลี้ยงเพื่อการพาณิชย์น้อย สัตว์ที่เลี้ยงมี โค กระบือ สุกร และสัตว์ปีก เป็นต้น

4. **อุตสาหกรรม** เนื่องจากเป็นอำเภอที่มีพื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะแก่การทำเกษตรกรรมประกอบกับพื้นที่ของตำบลมีขนาดเล็ก โรงงานอุตสาหกรรมใหญ่จึงไม่มี

5. **แรงงาน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม** แรงงานส่วนมากขาดความรู้และทักษะอีกทั้งไม่มีการรวมกลุ่มในการประกอบอาชีพเสริม ดังนั้นจึงทำให้เกิดปัญหาแรงงานอพยพเข้าไปทำงานในต่างจังหวัด เช่น กรุงเทพมหานคร เป็นจำนวนมาก ทำให้ตำบลไม่มีความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจ

6. **การพาณิชย์และการบริการ** หน่วยธุรกิจในตลาด ประกอบด้วย โรงสี 11 แห่ง ร้านค้าปลีก 28 แห่ง ร้านค้าวัสดุก่อสร้าง 1 แห่ง ปั้มน้ำมัน 2 แห่ง ร้านซ่อมรถยนต์ / รถมอเตอร์ไซด์ 2 แห่ง

7. **การท่องเที่ยว** ตำบลสามแวง ไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวแต่อย่างใด จะมีก็แต่เพียงงานประเพณีของตำบล คือ งานประเพณีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในวันสงกรานต์ , งานแห่เทียนเข้าพรรษา ซึ่งจัดเป็นงานเล็กๆ และงานประเพณีประจำปี ภายในตำบลเท่านั้น

ด้านสังคม

1. การศึกษา

มีโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 1 แห่ง คือ โรงเรียนวัดบ้านใหม่ มีนักเรียนทั้งสิ้น 567 คน ครู 22 คน อัตราส่วนระหว่างครูกับนักเรียน เท่ากับ 1:25 อัตราการศึกษาต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เท่ากับ ร้อยละ 80 มีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 9 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนเกณฑ์ จำนวน 1 แห่ง

2. การสาธารณสุข

มีสถานอนามัยประจำตำบล จำนวน 1 แห่ง คือสถานอนามัยบ้านใหม่ บุคลากรประจำสถานอนามัย จำนวน 3 คน อัตราส่วนระหว่างแพทย์กับประชากร เท่ากับ 1: 1,416 มีศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชน จำนวน 9 แห่ง อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำครบทุกครัวเรือนอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน จำนวน 9 กลุ่ม

3. **สถาบันและองค์กรทางศาสนา** ประกอบด้วย วัด 1 แห่ง คือวัดบ้านใหม่ และสำนักสงฆ์ 2 แห่ง คือสำนักสงฆ์บ้านเพชรน้อย และสำนักสงฆ์บ้านโคกกระเบา – สามแวง

4. สวัสดิการสังคม

4.1 จัดสวัสดิการและสงเคราะห์เด็ก / สตรี / คนชรา / คนพิการ

4.2 จัดสวัสดิการและสงเคราะห์ครอบครัวผู้ยากไร้

4.3 จัดสวัสดิการและสงเคราะห์คนไร้ที่พึ่ง

4.4 จัดสวัสดิการและสงเคราะห์ผู้ประสพภัย

4.5 จัดสวัสดิการและสงเคราะห์ผู้ติดเชื้อเอดส์

4.6 จัดสวัสดิการและสงเคราะห์ผู้เจ็บป่วยเรื้อรัง

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. ทรัพยากรดิน สภาพดิน โดยทั่วไปเป็นดินร่วนปนทราย

2. ทรัพยากรน้ำ มีลำห้วย 1 สาย คือ ลำห้วยตะไคง ซึ่งมีความยาวประมาณ

4 กิโลเมตร

3. ทรัพยากรป่าไม้ เนื่องจากพื้นที่ส่วนมากในตำบลเป็นพื้นที่ใช้ในการทำนา จึงทำให้พื้นที่ตำบลไม่มีทรัพยากรป่าไม้ที่สำคัญ แต่จะมีไม้บางชนิดเช่น ยูคาลิปตัส ซึ่งราษฎรปลูกไว้เพื่อใช้ประโยชน์

8. ศักยภาพในตำบล

8.1 จำนวนบุคลากรในส่วนต่าง ๆ ตามแผนอัตรากำลังดังนี้

8.1.1 สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล มีบุคลากรทั้งสิ้น 7 อัตรา

8.1.2 ส่วนการคลัง มีบุคลากรทั้งสิ้น 4 อัตรา

8.1.3 ส่วนโยธา มีบุคลากรทั้งสิ้น 3 อัตรา

8.1.4 ส่วนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมฯ มีบุคลากรทั้งสิ้น 6 อัตรา

8.1.5 ส่วนสวัสดิการสังคม มีบุคลากรทั้งสิ้น 1 อัตรา

8.2 ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา จำนวน 8 คน ปริญญาตรี จำนวน 11 คน และปริญญาโท จำนวน 2 คน

8.3 สถานะทางการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง 5 ปี ย้อนหลัง

ตาราง 2 ข้อมูลแสดงรายรับ – รายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 5 ปี ย้อนหลัง

รายการ	ปี พ.ศ.	พ.ศ. 2547	พ.ศ. 2548	พ.ศ. 2549	พ.ศ. 2550	พ.ศ. 2551
	รายรับ		8,479,349.00	8,770,126.01	10,803,421.26	15,663,075.66
รายจ่าย		7,713,035.71	5,711,254.75	8,501,281.72	8,006,330.37	12,065,782.00

ที่มา : แผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง ระหว่างปี (2551 – 2553)

ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

ราษฎรสวนใหญ่ในเขตตำบลสามแวงมีอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นการรวมกลุ่มสวนใหญ่จึงเป็นการรวมกลุ่มกันเพื่อประโยชน์ทางการเกษตร และทางด้านการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้มีรายได้เสริม แต่การรวมกลุ่มดังกล่าวไม่ค่อยประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร การรวมกลุ่มดังกล่าวสามารถแบ่งเป็นแต่ละหมู่บ้านได้ดังนี้

- หมู่ที่ 1 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มเลี้ยงสุกร
- หมู่ที่ 2 กองทอผ้าไหม, กลุ่มหัตถกรรมจักสาน, กลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า
- หมู่ที่ 3 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มจักสานหัตถกรรมไม้ไผ่
- หมู่ที่ 4 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มเลี้ยงปลา
- หมู่ที่ 5 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มผ้าห่มเส้นใยสังเคราะห์ทอด้วยมือ
- หมู่ที่ 6 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มเลี้ยงวัวเพื่อเกษตรกร, กลุ่มเลี้ยงปลา
- หมู่ที่ 7 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มเลี้ยงวัวเพื่ออนาคต
- หมู่ที่ 8 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มเลี้ยงโคกระบือ, กลุ่มโครงการเกษตรฤดูแล้ง
- หมู่ที่ 9 กองทุนซื้อปุ๋ย, กลุ่มธนาคารโค – กระบือ

จุดเด่นของพื้นที่ (ที่เอื้อต่อการพัฒนาตำบล)

พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลสามแวงเป็นที่ราบ และเป็นพื้นที่ราบลุ่มจึงเหมาะแก่การเพาะปลูก อาชีพหลักของราษฎรคือ การทำงาน แต่เนื่องจากในเขตพื้นที่ตำบลสามแวงไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่เพียงพอต่อการทำการเกษตร จึงทำให้ในบางปีผลผลิตได้น้อย ส่วนอาชีพรองที่ราษฎรทำแบบทุกหลังคาเรือนคือ การทอผ้า ซึ่งการทอผ้าของราษฎรในตำบลสามแวงถือได้ว่า มีคุณภาพที่ดี หากได้รับการส่งเสริมสามารถเป็นสินค้าของตำบลได้

ข้อมูลอื่น ๆ

มีกลุ่มที่มวลชนจัดตั้งขึ้น คือ

1. ลูกเสือชาวบ้าน 2 รุ่น จำนวน 232 คน
2. กลุ่มแม่บ้าน จำนวน 9 กลุ่ม จำนวน 135 คน
3. ประชาคมตำบล จำนวน 1 กลุ่ม
4. ประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 9 กลุ่ม
5. กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน จำนวน 2 กลุ่ม
6. กลุ่มชุมชนเข้มแข็งด้านยาเสพติด จำนวน 9 กลุ่ม
7. กลุ่มตำรวจหมู่บ้าน จำนวน 1 กลุ่ม

สภาพปัญหาและผลการดำเนินงานขององค์การบริการส่วนตำบล

1. ปัญหาด้านแหล่งน้ำ

1.1 ปัญหาด้านแหล่งน้ำ ส่วนใหญ่ราษฎรในตำบลจะอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก และยังมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่สามารถใช้เพื่อประโยชน์ทางการเกษตรได้ ในช่วงฤดูฝนมีน้ำหลากไหลท่วมพื้นที่ทางการเกษตร และในฤดูแล้งน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตรเกิดการแห้งขอด ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อความต้องการของราษฎร ที่จะนำมาอุปโภค – บริโภค และเพื่อการเกษตร

1.2 ปัญหาด้านไฟฟ้า ในตำบลสามแวงมีพื้นที่บางส่วนยังไม่มีไฟฟ้าใช้เนื่องจากเป็นบ้านที่สร้างขึ้นใหม่

1.3 ปัญหาด้านการคมนาคม เส้นทางคมนาคมภายในตำบลสามแวง เดิมมีสภาพชำรุดเสียหาย เป็นอุปสรรคในการสัญจรไปมา และในการพัฒนาตำบลเป็นอย่างมาก

2. ปัญหาการผลิต การตลาด รายได้และการมีงานทำ

ผลผลิตของราษฎรมีคุณภาพต่ำ เนื่องจากราษฎรยังอาศัยการผลิตแบบดั้งเดิมและการผลิตตามธรรมชาติ ไม่ได้รับการช่วยเหลือและให้คำแนะนำในเรื่องการเพิ่มผลผลิตและการทำให้ผลผลิตมีคุณภาพที่ดีจากหน่วยงานของรัฐ

3. ปัญหาสาธารณสุขและอนามัย

พบปัญหาด้านสุขอนามัย เนื่องจากประชาชนขาดความเข้าใจในการปฏิบัติตัวและป้องกันการควบคุมโรคอย่างถูกต้อง เพราะขาดการส่งเสริมให้ความรู้จากทางราชการ

4. การศึกษา

เนื่องจากราษฎรในตำบลสามแวงมีรายได้น้อย เพราะส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย และประกอบกับผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นของการศึกษาต่อของบุตรหลาน และยังมีค่านิยมที่ให้นุตรหลานไปทำงานยังต่างจังหวัดหรือในกรุงเทพมหานคร

5. ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ

มีการตัดไม้ทำลายป่า เพราะราษฎรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้และจิตสำนึกที่ดีในการอนุรักษ์และหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งไม่มีความรู้ในเรื่องการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้อย่างถูกวิธีและมีการปลูกหรือนำทรัพยากรธรรมชาติอื่นมาทดแทนส่วนที่ขาดไป

6. ปัญหาด้านสังคม

6.1 ปัญหายาเสพติด พบมากในกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน เนื่องจากขาดความรู้ในเรื่องโทษและพิษภัยของยาเสพติด รวมทั้งการอยากรู้ อยากลอง จึงทำให้เป็นปัญหาที่สำคัญและต้องมีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

ผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง

ในช่วงแผนพัฒนาตำบลที่ผ่านมา พ.ศ. 2549 ตำบลสามแวง ได้มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาดังกล่าวแล้ว แต่ไม่ค่อยประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากราษฎรในเขตพื้นที่บริการยังมีสภาพความเป็นอยู่ที่ยังคงได้ว่าอยู่ใน การพัฒนาตำบลเท่าที่ควร ไม่มีการรวมกลุ่มกันเพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในด้านต่างๆ มากนัก ประกอบกับการขาดปัจจัยเกื้อกูลต่อการพัฒนาหลายๆ อย่าง ซึ่งส่งผลของการพัฒนา สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ

มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลระดับตำบล มีการส่งเสริมการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และทอผ้าไหมเพื่อการจำหน่ายแต่ยังไม่แพร่หลายมากนัก จึงต้องส่งเสริมและให้การสนับสนุนเป็นระยะๆ

2. ด้านสังคม

ส่งเสริมให้ราษฎรในตำบลมีการรวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นกาพัฒนาทางด้านต่างๆ ส่งเสริมให้ราษฎรในเขตพื้นที่บริการมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น เสนอุมมองและวิสัยทัศน์ของแต่ละบุคคลมากขึ้น ใช้หลักประชาธิปไตยในการรับฟังเหตุผล ส่งเสริมให้ราษฎรมีความสามัคคีมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เพื่อประโยชน์ของราษฎรในเขตพื้นที่บริการเอง

3. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง ได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นหลายประการ เช่น การก่อสร้างถนน มีการวางท่อระบายน้ำ ก่อสร้างรางระบบประปา ซ่อมแซมและปรับปรุงถนนให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี ปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งกักเก็บน้ำ เป็นต้น

4. ด้านแหล่งน้ำ

มีการปรับปรุงแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิมให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ดีขึ้น เพื่อเป็นการรองรับการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

5. ด้านสาธารณสุข

ราษฎรในตำบลมีความรู้ความเข้าใจด้านสาธารณสุขกันมากขึ้น ประกอบกับเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำที่ดี มีการอบรมในด้านต่างๆ เกิดขึ้น เช่น โครงการอบรมการวางแผนครอบครัว จัดอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานชุมชนเพิ่มเติม จัดอบรมอนามัยแม่และเด็ก จัดอบรมการโภชนาการให้ความรู้หญิงวัยเจริญพันธุ์ แม่และเด็กด้านโภชนาการ จัดทำอาหารเสริม เพื่อลดปริมาณของเด็กขาดสารอาหาร ทำให้ราษฎรในตำบลมีสุขภาพอนามัยที่ดีขึ้น

6. ด้านการเมือง การบริหาร

เนื่องจากราษฎรในหมู่บ้านขาดความเข้าใจในเรื่องการเมือง การบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงจึงจัดให้มีการอบรมและประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำ เพื่อ

ทำความเข้าใจและชี้แจงเรื่องต่างๆ ให้ราษฎรมีความเข้าใจและสนใจทางการเมืองมากขึ้น อีกทั้งในช่วงที่มีการเลือกตั้งก็ได้ให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องการเมืองมากขึ้น

7. ด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ราษฎรในเขตพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการศึกษาของบุตรหลานเท่าที่ควร เนื่องจากราษฎรมีรายได้น้อยไม่เพียงพอในการส่งบุตรหลานเล่าเรียน ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง จึงได้ทำความเข้าใจชี้แจงให้ราษฎรได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลาน และอบรมให้รู้จักการสืบทอดประเพณีอนุรักษ์วัฒนธรรมต่างๆ และเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในตำบล

8. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีการจัดโครงการต่างๆ ดังนี้ คือ โครงการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและปลูกป่า ช่วยกันบำรุงและกำจัดวัชพืชป้องกันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ฟื้นฟูสภาพป่า, ห้วย, หนอง, คลอง, บึง ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมีผลงานที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

วชิราภรณ์ นนทรี (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลของตนเอง: ศึกษาเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเชียงราย พบว่า ระดับความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งด้านการพัฒนาองค์กร ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ และด้านกรมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ส่วนปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าทุกปัจจัยไม่ว่าปัจจัยด้านภูมิฐานะ ประสพการณ์ ความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองไม่มีผลต่อความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ภัทรา นิยะดิรกุล. (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาคุณสมบัติที่เหมาะสมของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาลตามความคิดเห็นของข้าราชการและลูกจ้าง สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ พบว่าข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจมีความเห็นต่อคุณสมบัติที่เหมาะสมของผู้บริหารหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง และข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจมีความเห็นต่อคุณสมบัติที่เหมาะสมของผู้บริหารตาม

หลักธรรมาภิบาลจำแนกตามเพศชายและเพศหญิง จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุดจำแนกตามสถานภาพทำงานและจำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่มีความแตกต่างกัน

สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา. (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารการจ้ดวางของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ในการบริหารการจ้ดการจ้ดการของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาลเทศบาลตำบลบ้านฉางได้จ้ดทำโครงการตามนโยบายและเทศบัญญัติในด้านต่างๆ และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนเพื่อหาจุดยืนและแนวทางร่วมกัน พบว่ายังประสบปัญหาในเรื่อง โครงสร้างพื้นฐานการทำงานในเทศบาลยังไม่เป็นระบบ โดยพนักงานส่วนหนึ่งยังคงยึดติดกับระบบงานแบบเก่า ไม่ยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ใหม่ๆ ทางด้านกระบวนการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารเทศบาลตำบลบ้านฉาง พบว่าเทศบาลตำบลบ้านฉางมีความเสมอภาคและกระจายการพัฒนาอย่างทั่วถึงไม่มีการเลือกปฏิบัติและได้จัดตั้งคณะกรรมการชุมชนร่วมกันจ้ดทำแผนพัฒนาและในเรื่องของการจ้ดซื้อจ้ดจ้าง กระบวนการต่างๆ ส่วนใหญ่มีความเปิดเผยตรงไปตรงมา พบว่าปัญหาในเรื่องของคณะกรรมการชุมชนที่ได้รับการแต่งตั้งเข้ามานั้นบางคนไม่เห็นแก่ประโยชน์ของชุมชน แต่เข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง

อินทร์นั ยอดบางเตย (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ธรรมรัฐ จะเป็นจริงได้ด้วยหลักธรรมของพระพุทธศาสนา พบว่า ธรรมรัฐ หรือ ธรรมาภิบาล คือการบริหารการปกครองด้วยการจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม ซึ่งการบริหารทรัพยากรนี้ต้องไม่ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างรัฐกับประชาชน และประชาชนกับประชาชน โดยเฉพาะเรื่องรายได้ ค่าครองชีพสวัสดิการ และปัจจัยสี่ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของประชาชน ธรรมรัฐจะเกิดขึ้นได้จริง จะต้องอาศัยวิธีการที่สามารถดำเนินการได้อย่างไร โปร่งใสเป็นธรรมและสามารถตรวจสอบได้ ข้าราชการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีระเบียบ วินัย ความรับผิดชอบต่อตนเองและองค์กร ด้วยหลักการตามแบบเศรษฐเชิงพุทธ คือการรู้จักความพอเพียงในการใช้ปัจจัยสี่อย่างเหมาะสมมีการพึ่งพาตนเองผู้ปกครองประเทศ ข้าราชการและประชาชน ต้องรู้จักนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนามาใช้เช่นเดียวกับองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้นำเอาหลักราชสังคหะวัตถุ 4 มาใช้ในการปฏิบัติพระราชกรณียกิจ เพื่อครองใจประชาชนสำหรับเป็นแนวทางในการวางนโยบายปกครองบ้านเมือง

ศศิวิมล ธรรมเกษตร (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี พบว่า 1. กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก “ด้านหลักการมีส่วนร่วม” มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา “หลักความคุ้มค่า” และ “หลักคุณธรรม” ส่วนประสิทธิภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ในด้านหลักความรับผิดชอบมี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2. กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

ตำแหน่ง จำนวนครั้ง ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามา และระดับชั้นองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน มีประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน ส่วนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพสมรส และอาชีพแตกต่างกัน มีประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน กล่าวคือ กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีสถานภาพสมรสมีประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักการมีส่วนร่วมมากกว่ากรรมการบริหารที่โสด หม้าย หย่า แยก ส่วนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ประกอบอาชีพทำสวน ทำไร่ ทำนามีประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักการมีส่วนร่วมมากกว่ากรรมการบริหารที่ประกอบอาชีพค้าขาย รับจ้าง และกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี ที่มีอายุระหว่าง 25-34 ปี มีประสิทธิภาพการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามคุณธรรมน้อยกว่ากรรมการบริหารที่มีอายุระหว่าง 35-39 ปี อายุระหว่าง 40-44 ปี และอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป

มุตตา คงกิน. (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา ผลการวิจัยพบว่า 1.พฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา โดยรวมและรายด้านมีการแสดงพฤติกรรมในระดับค่อนข้างบ่อย ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า 2.พฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านพบว่า แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกัน จำแนกเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกัน 1 ด้าน เท่านั้น ได้แก่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม 3.ความต้องการพฤติกรรมกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยาดูตามความคิดเห็นของครู เรียงตามลำดับความต้องการจากมากไปน้อย คือหลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การบริหารจัดการขององค์กรนั้น มีความจำเป็นต้องใช้หลักและวิธีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้นำฝ่ายบริหาร เป็นหลักและขับเคลื่อน ด้วยความโปร่งใส ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและการปฏิบัติงานที่มีความซื่อสัตย์สุจริตสามารถตรวจสอบได้ มีหลักการมีส่วนร่วม และเปิดโอกาสให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ รวมทั้งประชาชนได้รับทราบข้อมูลเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการตามนโยบายที่วางไว้ หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่าในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และให้มีการเปิดช่องทางให้ประชาชนที่มารับบริการได้แสดงความคิดเห็น ร่วมตรวจสอบให้เกิดความพึงพอใจและให้การสนับสนุน แนะนำช่วยเหลือการบริหารจัดการ

ขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น
ตลอดไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนในการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ในจำนวน 9 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 4,289 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krajcie, & Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่างๆ ตามสัดส่วน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แสดงดังตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่หมู่บ้านใน อบต.สามแวง	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
บ้านสามแวง หมู่ที่ 1	682	67
บ้านใหม่ หมู่ที่ 2	658	59
บ้านใหม่ หมู่ที่ 3	408	32
บ้านสะแกสามัคคี หมู่ที่ 4	561	33
บ้านใหม่ หมู่ที่ 5	466	31
บ้านโคกเจริญ หมู่ที่ 6	311	31
บ้านใหม่ หมู่ที่ 7	339	31
บ้านเพชรน้อย หมู่ที่ 8	551	37
บ้านโคกกระเบา หมู่ที่ 9	313	33
รวม	4,289	354

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นคำถามเชิงแสดงความคิดเห็น ตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นสอบถามชนิดมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติ	มากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติ	มาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติ	ปานกลาง

2	หมายถึง	มีการปฏิบัติ	น้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติ	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบเปิด (Open Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เกี่ยวข้องกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ คือ

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและหลักเกณฑ์ในการใช้หลักธรรมาภิบาลของการบริหารองค์การตามหลักวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

2.2 ศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้อง และใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม สำหรับรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัย รายละเอียดตัวเลือกของคำถาม

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขสำนวนและภาษาที่ถูกต้องตามแบบเพื่อให้ได้ข้อความมีความสมบูรณ์ชัดเจนขึ้น

2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบในด้านความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.4.1 ดร.ผดุงชาติ ยงค์ ตำแหน่ง คณบดีมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2.4.2 นายราชัย พิมพ์เพราะ ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกเหล็ก

2.4.3 นายประหยัด เจียวรัมย์ ตำแหน่ง นายกององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง

2.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนตำบลโคกเหล็ก จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่นให้ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.8918 ซึ่งผ่านเกณฑ์สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึง ผู้ใหญ่บ้านและกำนันในพื้นที่เป้าหมายของกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยออกเก็บรวบรวมและขอรับข้อมูลคืนด้วยตนเอง พื้นที่เป้าหมายของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจะขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามทันที พร้อมขอรับคืนเมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว

3. นำแบบสอบถามจำนวน 354 ฉบับ ที่เก็บรวบรวมได้จำนวน 334 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.35

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ หาค่าความถี่ และร้อยละ
2. ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
4. เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (Mean) โดยกำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ย ดังนี้(บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 111)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง มีการปฏิบัติ	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง มีการปฏิบัติ	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง มีการปฏิบัติ	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง มีการปฏิบัติ	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง มีการปฏิบัติ	น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)
2. สถิติพื้นฐาน ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ดังนี้
 - 2.1 ร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1.สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ตามสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทนค่า	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทนค่า	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

วิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้โปรแกรมทางสถิติ ทำการวิเคราะห์จำแนกผลการวิเคราะห์เป็น 3 ตอน ดังนี้

- 1.ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2.การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
- 3.ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ทำการวิเคราะห์และจำแนกผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏดังตาราง 4-5 ดังนี้

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
1. เพศชาย	146	43.7
2. เพศหญิง	188	56.3
รวม	334	100

จากตาราง 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 334 คน เมื่อจำแนกตามเพศ ปรากฏว่าเป็นเพศชาย จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 และเป็นเพศหญิงจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
1. 18 - 30 ปี	32	9.6
2. 31 - 40 ปี	80	24.0
3. 41 - 50 ปี	105	31.4
4. 51 ปี ขึ้นไป	117	35.0
รวม	334	100

จากตาราง 5 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่อยู่ในอายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมาคือ 41 - 50 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 ที่มีจำนวนน้อยที่สุดคืออายุช่วง 18-30 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิการศึกษา

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การศึกษา		
1. ประถมศึกษา	239	71.6
2. มัธยมศึกษา/ปวช.	80	24.6
3. อนุปริญญา/ปวส.	8	2.4
4. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	6	1.8
5. สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.3
6. อื่นๆ		
รวม	334	100

จากตาราง 6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 71.6 รองลงมาคือ มัธยมศึกษา จำนวน 80 คน เป็นร้อยละ 24.6 ที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ วุฒิสองชั้นปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
1. ทำนา/เกษตรกร	246	73.7
2. รับจ้าง/กรรมกร	66	19.8
3. ค้าขาย	20	6.0
4. รับราชการ	1	0.3
5. อื่นๆ	1	0.3
รวม	334	100

จากตาราง 7 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามอาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพ ทำนา/เกษตรกร จำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 73.7 รองลงมาคือ รับจ้าง/กรรมกร จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 ที่มีจำนวนน้อยที่สุด คืออื่น ๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ตอนที่ 2 การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก			
1. หลักนิติธรรม	3.44	.918	ปานกลาง
2. หลักคุณธรรม	3.42	.996	ปานกลาง
3. หลักความโปร่งใส	3.40	.036	ปานกลาง
4. หลักการมีส่วนร่วม	3.26	.001	ปานกลาง
5. หลักความรับผิดชอบ	3.07	.991	ปานกลาง
6. หลักความคุ้มค่า	3.47	.991	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.34	.983	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

คือด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.47$) รองลงมาคือด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.44$) ส่วนด้านหลักที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.07$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในหลักนิติธรรมโดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	หลักนิติธรรม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. มีการประกาศกฎระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติให้ชุมชนมีทราบอย่างทั่วถึงชัดเจน		3.65	0.97	มาก
2. มีการบังคับใช้ตามกฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัดแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชน		3.53	0.90	มาก
3. มีการปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสมกับสภาพของชุมชน/หมู่บ้าน		3.41	0.88	ปานกลาง
4. มีข้อบังคับ กฎระเบียบต่าง ๆ ที่ฝ่ายบริหารได้วางไว้อยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง มีเหตุผลและเป็นธรรม		3.33	0.90	ปานกลาง
5. มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างจริงจังและต่อเนื่อง		3.31	0.92	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		3.44	0.91	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงในหลักนิติธรรม โดยภาพรวมมีอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 1 และข้อ 2 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 1 มีการประกาศกฎระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติให้ชุมชนทราบอย่างทั่วถึงชัดเจน ($\bar{X} = 3.65$) รองลงมา คือ ข้อ 2 มีการบังคับใช้ตามกฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัดเป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชน ($\bar{X} = 3.53$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 5 มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.31$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหาร

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1.มีการบริการแก่ประชาชนอย่างเป็น ระบบ/เสมอภาค/ ยุติธรรม ในชุมชน หมู่บ้านเป็นอย่างดี	3.27	0.94	ปานกลาง
2.มีการใช้ความเที่ยงธรรมในการบริการ ให้ความรู้แก่ ประชาชน ชุมชน อย่างต่อเนื่อง	3.34	0.90	ปานกลาง
3.มีการพิจารณาและสนับสนุนสวัสดิการในชุมชน โดย ใช้คุณธรรม ยุติธรรมเสมอภาค	3.37	0.96	ปานกลาง
4.มีการส่งเสริมอาชีพ ให้กับประชาชนและชุมชนได้อย่าง ต่อเนื่อง	3.84	1.11	มาก
5. ได้มีการปฏิบัติต่อประชาชน บุคคลอื่นในชุมชนด้วย ความเสมอภาค และทัดเทียมกัน	3.30	0.06	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.42	0.99	ปานกลาง

จากตาราง 10 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วน ตำบลสามแวง ในหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อพบว่าข้อ 4 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4 มีการส่งเสริมอาชีพ ให้กับประชาชนและชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.84$) รองลงมา ข้อ 3 มีการพิจารณาและสนับสนุนสวัสดิการในชุมชน โดยใช้หลักคุณธรรม ยุติธรรม เสมอภาค ($\bar{X} = 3.37$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 1 มีการบริการแก่ประชาชนอย่างเป็นระบบ/เสมอภาค /ยุติธรรมชุมชนหมู่บ้านเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.27$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหาร ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ได้มีการประกาศ ประชาสัมพันธ์การจัดซื้อ จัดจ้างและมีการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส	3.57	0.97	มาก
2. ได้มีการประชาสัมพันธ์ทำประชาคมต่อการพิจารณางบประมาณ ให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบทุกครั้ง	3.89	1.14	มาก
3. มีการเปิดโอกาสให้ชุมชน หรือองค์กรอิสระสามารถตรวจสอบการบริหารงานได้อย่างเสมอภาค	3.29	1.02	ปานกลาง
4. มีการให้สร้างจิตสำนึกในการบริหารงาน พนักงานเจ้าหน้าที่ ด้วยความโปร่งใส เปิดเผยและเสมอภาค	3.17	1.01	ปานกลาง
5. มีการประกาศนโยบายการดำเนินงานด้านต่างๆ เปิดเผยให้แก่ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ	3.09	1.02	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.40	1.03	ปานกลาง

จากตาราง 11 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงในหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 1,2 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ข้อ 2 ได้มีการประชาสัมพันธ์ ทำประชาคมต่อการพิจารณางบประมาณให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.89$) รองลงมา คือ ข้อ 1 ได้มีการประกาศประชาสัมพันธ์การจัดซื้อ จัดจ้าง และมีการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส ($\bar{X} = 3.57$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 5

มีการประกาศนโยบายการดำเนินงานด้านต่าง ๆ โดยเปิดเผยให้แก่ประชาชนทั่วไปรับทราบ
($\bar{X} = 3.09$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหาร
ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น			
	หลักการมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. มีการเปิดโอกาสให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินกิจกรรม โครงการต่าง ๆ ของ อบต.		3.10	1.01	ปานกลาง
2. มีการรับฟังข้อเสนอแนะความคิดเห็นของประชาชนใน ชุมชน หมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง		3.09	0.97	ปานกลาง
3. เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ สถานการณ์ ปัญหา และร่วมเสนอแนะแก้ไขปัญหใน อบต.		3.21	0.96	ปานกลาง
4. เปิดโอกาสให้ประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่มีส่วน ร่วมกับการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ เช่น ด้านคุณภาพ ชีวิต สาธารณูปโภค และด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับ ประชาชน		3.38	0.97	ปานกลาง
5. เปิดโอกาสให้ประชาชนและองค์กรอิสระมีส่วนร่วมใน การประเมินการบริหารงาน เพื่อเสนอแนะทางแก้ไข ปัญหา		3.51	1.07	มาก
	รวมเฉลี่ย	3.26	1.00	ปานกลาง

จากตาราง 12 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วน
ตำบลสามแวง ในหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ 5 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 5 เปิดโอกาสให้ประชาชนและองค์กรอิสระมีส่วนร่วมในการประเมินการบริหารงาน เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 3.51$) รองลงมา คือ ข้อ 4 เปิดโอกาสประชาชนพนักงานเจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ เช่น ด้านคุณภาพชีวิต สาธารณูปโภค และด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ($\bar{X} = 3.38$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 2 มีการรับฟังข้อเสนอแนะความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน หมู่บ้าน อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.09$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหาร ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1.มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการบริหารอย่างจริงจัง และสร้างความชัดเจน	3.24	1.06	ปานกลาง
2.มีความใส่ใจเรื่องปัญหาของชุมชน และมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขปัญหให้กับชุมชน	3.13	0.98	ปานกลาง
3.มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อชุมชน และต่อสังคม	2.94	0.95	ปานกลาง
4.มีความสำนึกในความรับผิดชอบ รับผิดชอบต่อนโยบายต่างๆ ที่ได้วางไว้ เช่น นโยบายการบริหาร	2.98	1.01	ปานกลาง
5.ให้ความเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างของประชาชนในชุมชน/หมู่บ้าน อย่างจริงจัง	3.04	0.93	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.07	0.99	ปานกลาง

จากตาราง 13 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง ในหลักการความรับผิดชอบโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ข้อ 1 มีการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการบริหารอย่างจริงจัง และสร้างความชัดเจน ($\bar{X} = 3.24$) รองลงมา คือ ข้อ 2 มีความใส่ใจเรื่องปัญหาของชุมชน และมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน ($\bar{X} = 3.13$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 3 ความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อชุมชน และต่อสังคม ($\bar{X} = 2.94$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมและรายข้อ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
	หลักความคุ้มค่า	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1.มีการบริการนอกเวลาในการทำงาน ให้แก่ประชาชนผู้มาติดต่อ		3.28	0.92	ปานกลาง
2.มีครุภัณฑ์ในสำนักงานที่ใช้บริการประชาชนมีความคงทนและสามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ		3.33	0.97	ปานกลาง
3.มีแผนการให้บุคลากรบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ		3.50	0.97	มาก
4.มีการจัดแบ่งส่วนสถานที่ให้ประชาชนเข้ามาใช้ติดตามการบริหารงานในสำนักงานได้อย่างสะดวก		3.57	0.97	มาก
5.มีการบริหารงบประมาณ ด้าน อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ในการปฏิบัติงานได้อย่างคุ้มค่าเป็นประโยชน์ต่อชุมชน		3.66	1.08	มาก
รวมเฉลี่ย		3.47	0.99	ปานกลาง

จากตาราง 14 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง ในหลักความคุ้มค่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นราย

ข้อพบว่า ข้อที่ 3, 4 และ 5 อยู่ในระดับมาก ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 5 มีการบริหารงบประมาณ ด้านอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ในการปฏิบัติงานได้อย่างคุ้มค่า เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ($\bar{X}=3.66$) รองลงมา คือ ข้อ 4 มีการจัดแบ่งส่วนสถานที่ให้ประชาชนเข้ามาใช้ติดตามการบริหารงานในสำนักงานได้อย่างสะดวก ($\bar{X}=3.57$) และข้อที่มีค่าต่ำสุด คือข้อ 1 มีการบริการนอกเวลาในการทำงาน ให้แก่ประชาชนผู้มาติดต่อ ($\bar{X}=3.28$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยโดยรวมในแต่ละด้านของความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอหัวยวราช

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ตาราง 15 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของประชาชน

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม	จำนวน คน	ร้อยละ
1. ด้านนิติธรรม		
อยากให้กระจายงบประมาณแต่ละด้านลงสู่หมู่บ้านให้เท่าเทียมกัน	8	12
อยากให้ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นออกไปในการตั้งงบประมาณ แล้วนำงบประมาณที่เหลือมาพัฒนาหมู่บ้าน	9	13
2. ด้านคุณธรรม		
การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานมีความยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และถูกต้องเป็นที่น่าพอใจ ให้บริการดีเป็นกันเอง	10	15
3. ด้านความโปร่งใส		
การจัดซื้อจัดจ้างในหน่วยงาน อยากให้เปิดเผยให้ประชาชนได้รับทราบให้มากขึ้น และเพิ่มความรวดเร็วในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร	11	16
4. หลักการมีส่วนร่วม		
อยากให้จัดงานกีฬาให้บ่อยขึ้น สนับสนุนอุปกรณ์กีฬา สนับสนุนนักกีฬา	3	4
จัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม โดยจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน โดยเฉพาะเยาวชนให้มากขึ้น	8	12

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม	จำนวน คน	ร้อยละ
5. หลักความรับผิดชอบ		
ต้องการให้พัฒนาถนนที่ชำรุด ขยายเขตน้ำประปา ไฟฟ้า สาธารณูปโภค ให้ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน	4	6
ควรพัฒนาด้านการศึกษาให้มากขึ้น จัดให้มีทุนการศึกษา ชุมนักเรียนแก่ เด็กยากจน โดยให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน	8	12
6. หลักความคุ้มค่า		
จัดให้มีภูมิทัศน์ของพื้นที่ตำบลสามแวง ให้ดูสวยงาม สวนสาธารณะ จัดให้มีเครื่องออกกำลังกาย สนามกีฬาและสนามเด็กเล่นในหมู่บ้าน สำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ	6	10
รวม	67	100

จากตาราง 15 พบว่า ข้อเสนอแนะที่มีจำนวนมากที่สุด คือ การจัดซื้อจัดจ้างในหน่วยงาน
อยากให้เปิดเผยให้ประชาชนได้รับทราบให้มากขึ้น และเพิ่มความรวดเร็วในการประชาสัมพันธ์
ข้อมูลข่าวสาร จำนวน 11 คน (ร้อยละ 16) รองลงมา คือ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานมีความ
ยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และถูกต้อง เป็นที่น่าพอใจ ให้บริการดี เป็นกันเอง จำนวน 10 คน (ร้อย
ละ 15) และอยากให้ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นออกไปในการตั้งงบประมาณ แล้วนำงบประมาณที่
เหลือมาพัฒนาหมู่บ้าน จำนวน 9 คน (ร้อยละ 13)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยจะสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 9 หมู่บ้าน จำนวน 4,289 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ขนาดกลุ่มจำนวน 354 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและหลักเกณฑ์ในการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ เป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัย หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ปรึกษาตรวจสอบ แก้ไข เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนตำบลโคกเหล็ก

อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเท่ากับ 0.8918 แล้วจึงนำแบบสอบถามซึ่งมีค่าผ่านเกณฑ์การประเมิน ไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและขอรับคืนด้วยตนเอง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยดี พร้อมขอรับคืนเมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 334 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.35

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติ

4.1 สถานภาพวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามลักษณะของประชากร ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยจำแนกเป็นราย 6 6 หลัก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ได้ดังนี้ ด้านความคุ้มค่า คือ มีการบริหารงบประมาณ ด้านอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ในการปฏิบัติงานได้อย่างคุ้มค่า เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หลักนิติธรรม คือ มีการประกาศกฎระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติให้ชุมชนทราบอย่างทั่วถึงชัดเจน ด้านหลักคุณธรรม คือ มีการส่งเสริมการประกอบอาชีพ ให้กับประชาชนและชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง ด้านหลักความโปร่งใส คือ ได้มีการประชาสัมพันธ์ ทำประชาคมต่อการพิจารณางบประมาณ ให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบทุกครั้ง และด้านหลักการมีส่วนร่วม คือ เปิด

โอกาสให้ประชาชนและองค์กรอิสระมีส่วนร่วมในการประเมินการบริหารงานเพื่อเสนอแนว
ทางแก้ไขปัญหา ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ประชาชนต้องการให้
องค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงใน การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน อยากให้เปิดเผยให้ประชาชน
ได้รับทราบให้มากขึ้น และเพิ่มความรวดเร็วในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร รองลงมาคือ
การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานมีความยุติธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และถูกต้อง เป็นที่น่าพอใจ
ให้บริการดี เป็นกันเอง และอยากให้ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นออกไปในการตั้งงบประมาณ แล้วนำ
งบประมาณที่เหลือมาพัฒนาหมู่บ้าน

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้ทราบถึงความ
คิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารที่ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วน
ตำบลสามแวง ในกำรบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมีประเด็นที่ค้นพบอันจะเป็น
ข้อมูลให้ผู้นำ และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน ผู้วิจัยได้อธิบายผล
ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลัก
ธรรมาภิบาลของฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดย
ภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับ ปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เพราะการนำหลักธรรมาภิบาลของผู้นำมาใช้ไม่
ต่อเนื่อง อาจนำมาใช้เป็นบางหลักการ ซึ่งทำให้ประชาชนไม่เข้าใจในการบริหารงานของผู้นำ
เท่าที่ควร เพราะผู้นำขาดการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ
อำนาจ อยู่สาโก (2549 : 86 – 89) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของ
เทศบาลตำบลพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดง
ให้เห็นว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพนมรุ้ง มีความคิดเห็นและรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นใน
เทศบาลคล้ายๆ กัน และต้องการให้มาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในแนวทางเดียวกัน หรือ อาจมองได้ว่า
เป็นเพราะการดำเนินงานของเทศบาลตำบลพนมรุ้งยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของ
ประชาชนในระดับที่น่าพอใจสูงสุด จึงส่งผลให้มีการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลัก
ธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ 6 หลัก

คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มีดังนี้

2.1 หลักนิติธรรม การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การตั้งกฎระเบียบต่างๆ ที่วางไว้ในการปฏิบัติ ไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ภายในตำบล ซึ่งอาจจะมีความเหมาะสมเป็นบางหมู่บ้านและบางหมู่บ้าน ไม่มีความเหมาะสม เช่นการวางกฎระเบียบที่ใช้ในสำนักงาน บางคนได้ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด แต่อีกส่วนหนึ่งไม่ปฏิบัติเลย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพพตรา ประภาศิริ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี พบว่าการเป็นส่วนราชการที่มีภารกิจและลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่เป็นอำนาจหน้าที่โดยตรงของหน่วยงาน สำหรับด้านการบริหารและการปฏิบัติงานแล้วยังมีความพร้อมด้านนี้ตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 หลักคุณธรรม การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การปฏิบัติต่อประชาชนและบุคคลอื่นในชุมชนไม่เป็นไปด้วยความเสมอภาค ไม่เท่าเทียมกัน ไม่มีความยุติธรรม เลือกระบบอุปถัมภ์มากกว่าระบบความเป็นธรรม ทำให้การบริการประชาชนไม่เกิดความเสมอภาค และเท่าเทียมกัน เพราะเลือกที่จะปฏิบัติและบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภราดร วงศ์ยะรา (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ความคิดเห็นของพนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ต่อหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อระดับความคิดเห็น ได้แก่อายุ และรายได้ต่อเดือนของพนักงาน ส่วนปัจจัย ระดับการศึกษา สถานภาพสมรสตำแหน่งงาน การรับข่าวสารภายในบริษัท ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างในระดับความคิดเห็น สำหรับปัจจัยที่ทำให้ระดับความคิดเห็นของพนักงานอยู่ในระดับปานกลางนั้นอาจเนื่องมาจากระบบอุปถัมภ์ซึ่งได้รับการครอบงำความรู้สึกนึกคิดของพนักงานต่อหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับที่สูงขึ้นบริษัทฯ ควรกำจัดระบบอุปถัมภ์ให้หมดสิ้นไป พร้อมกันนี้ให้ส่งเสริมการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการในทุกหน่วยงานตลอดจนให้มีการติดตามผลการปฏิบัติ และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

2.3 หลักความโปร่งใส การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การประกาศนโยบายการดำเนินงานด้านต่างๆ ของผู้บริหารยังเปิดเผยให้แก่ประชาชนได้รับทราบไม่ได้อย่างทั่วถึง และการประชาสัมพันธ์ทำประชาคมต่อการพิจารณางบประมาณ ให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบไม่ทั่วถึง ยังเป็นการเลือกปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ ยุทธ วงษ์นครธา(2543. 21 : 36) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้างกระบวนการธรรมาภิบาล หรือ

การกำกับดูแลกิจการที่ดีควรเริ่มต้นด้วยความตั้งใจจริงของคณะผู้บริหารและคณะกรรมการที่เข้มแข็ง ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการที่สามารถคานอำนาจซึ่งกันและกัน และต้องมีประสิทธิภาพในการบริหารองค์กร โดยกำหนดแนวทางการบริหารชี้ให้เห็นบทบาทและทิศทางที่ชัดเจนในการดำเนินงานร่วมกันสร้างกระบวนการจัดการที่รัดกุมมีการพิจารณาตัดสินใจที่ดีเพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายสร้างความคล่องตัวให้เกิดขึ้นในการบริหารงาน

2.4 หลักการมีส่วนร่วม การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ไม่มีการรับฟังข้อเสนอแนะและความคิดของประชาชนเท่าที่ควร ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้สถานการณ์ ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในชุมชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2540 : 3) ให้ความหมายไว้ว่าการบริหาร หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบ และใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

2.5 หลักความรับผิดชอบ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้นำขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม ไม่มีความกระตือรือร้นในการที่จะแก้ไขปัญหาของชุมชน การแบ่งหน้าที่ยังไม่ชัดเจนในการทำงาน ของแต่ละฝ่ายไม่ค่อยชัดเจนเจ้าหน้าที่ไม่ตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในหน้าที่รับผิดชอบของสังคมและไม่เอาใจใส่ปัญหาของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ในการบริหารการจัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาลตำบลบ้านฉาง ได้จัดทำโครงการตามนโยบายและเทศบัญญัติในด้านต่างๆ และรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนเพื่อหาจุดยืนและแนวทางร่วมกัน พบว่ายังประสบปัญหาในเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน การทำงานในเทศบาลยังไม่เป็นระบบ โดยพนักงานส่วนหนึ่งยังคงยึดติดกับระบบงานแบบเก่าไม่ยอมรับกฎเกณฑ์ใหม่ๆ

2.6 หลักความคุ้มค่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจาก การบริหารงานของผู้บริหาร มีการจัดการในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดไม่ค่อยเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนเท่าที่ควร เช่น การปฏิบัติงานนอกเวลาในการทำงาน เจ้าหน้าที่ก็ไม่ตระหนักในหน้าที่เท่าที่ควร ซึ่งไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 ที่ได้สะท้อน

แนวคิดเกี่ยวกับหลักความคุ้มค่า คือการเพิ่มพูนประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพในการรวมในการบริหารรัฐกิจและการจัดการพัฒนาประเทศและการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานขององค์ขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ศึกษาสามารถรวบรวมข้อเสนอแนะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าในหลักนิติธรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารจะต้องยึดหลักเป็นสำคัญในการบริหารงาน เช่น มีการประกาศกฎระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางการปฏิบัติให้ชุมชนทราบอย่างทั่วถึงชัดเจน มีการประกาศกฎระเบียบอย่างเปิดเผยและเป็นธรรมต่อชุมชน แสดงให้เห็นว่าผู้นำมีความเป็นธรรมในการบริหารงานภายในองค์กร ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น ควรมีการประชาสัมพันธ์การบริหารอย่างเปิดเผยและเป็นธรรมเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบการดำเนินงานต่างๆ อย่างโปร่งใสและเป็นธรรม เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าในหลักความรับผิดชอบ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ฉะนั้นให้ผู้บริหารสร้างจิตสำนึกในการ ให้ความเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างของประชาชนในชุมชน/หมู่บ้านอย่างจริงจัง ซึ่งผู้บริหารควรเคารพในสิทธิหน้าที่ของประชาชนให้มากขึ้น ยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน มีความใส่ใจในปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชน และมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขปัญหให้กับประชาชนอย่างจริงจัง ควรพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การบำรุงรักษาถนนสาธารณะ ไฟฟ้าประปาให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน การปรับปรุงภูมิทัศน์สวนสาธารณะ สวนสุขภาพ เพื่อเป็นที่ออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจของชุมชน สนับสนุนการประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารการจัดกิจกรรมที่กำลังดำเนินการหรือหลังดำเนินการ โครงการต่าง ๆ ให้ประชาชนได้รับทราบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวงกำลังดำเนินกิจกรรมอะไรบ้าง และมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของเขาอย่างไร ซึ่งทำให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงาน และประชาชนเกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยรูปแบบและความคิดเห็นของประชาชนที่มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ

2.2 ควรมีการวิจัยปัญหาและอุปสรรคของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ

2.3 ควรมีการวิจัยความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารตามหลัก
ธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

- กนกศักดิ์ แสงเงินอ่อน.(2546) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลเวียงป่าเป้า
อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น : ข้อมูลการปกครอง. (2548). (ออนไลน์).
ที่มา : www.thailocaladmin.go.th/republic/gotem.html; ปรับปรุงครั้งล่าสุดเมื่อ
25 พฤศจิกายน 2548.
- กฤษณี มท่าวิรุฬห์.(2531). ทักษะคติในการดำเนินงานเบื้องต้นของประชาชน กรรมการ
หมู่บ้านตามโครงการปรีณรงค์คุณภาพชีวิตและความจำเป็นพื้นฐาน : กรณีศึกษา
จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กิตติ ตย์คานนท์. (2535). เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ : บัดเตอร์ฟลาย.
- ชวงส์ ฉายะบุตร. (2538). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ พรินท์ติ้ง
เซ็นเตอร์.
- (2539). การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.
- ชยากร เทศะบำรุง. (2544). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่
ตำรวจจราจร : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดศรีสะเกษ. ภาคนิพนธ์ ศิลปะศาสตร
มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์.
- นพมาศ ชีรเวทิน. (2539). จิตวิทยาสังคมกับชีวิต. กรุงเทพมหานคร.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์. (2540). ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทการพิมพ์.
นิตย์ สัมมาพันธ์. (2546). ภาวะผู้นำ : พลังขับเคลื่อนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ. สถาบันเพิ่ม
ผลผลิตแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : อินโนกราฟฟิกส์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : สุวีริยาสาส์น.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2544). สิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ
ประชาชน. กรุงเทพฯ : อรุณสภา.

- “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542,” (2542, 9 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 100 ก
- “พระราชบัญญัติการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542,” (2542, 17 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ก ตอนที่ 114.
- “พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล. (2537). ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ลงวันที่ 11 สิงหาคม 2542. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- พวงทอง โยธาใหญ่. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. งานศึกษาวิจัยค้นคว้าอิสระ.เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2529.
- ไพรัช สุขสงญาติ. (2542). ความคิดเห็นของผู้นำท้องถิ่นต่อการดำเนินงานตามนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองอำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี. ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ภัทรา นิยะธิกุล. (2547). คุณสมบัติที่เหมาะสมของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาลตามความคิดเห็นของข้าราชการและลูกจ้าง สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารทั่วไป). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี.
- ภราดร วงศ์ยะรา. (2549). ความคิดเห็นของพนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ต่อหลักธรรมาภิบาล. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- มุตตา คงคีน. (2551). พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี.
- มนัสนันท์ โฉ่นารายณ์. (2551). ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. ภาคนิพนธ์ (รป.ม). รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บุรีรัมย์ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

บุษกร วงศ์ธรร.(2543). การสร้างกระบวนการธรรมรัฐ. วารสารนักบริหาร, 21:36.

รศคณธ์ รัตนเสริมพงศ์. (2546). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :
น้ำกิง.

วชิราภรณ์ นนทรี. (2546). ความคิดเห็นของปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลต่อการ
ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลของตนเอง : ศึกษาเฉพาะองค์การ
บริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดเชียงราย. ภาคนิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ศศิวิมล ธรรมเกษตร. (2548). ประสิทธิภาพการบริหารองค์การตามหลักธรรมาภิบาลของ
องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต(สาขาวิชาการบริหารทั่วไป) ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
บูรพาชลบุรี.

ศรีสมบุญณ์ เข้มกมล. (2538). ความคิดเห็นของข้าราชการต่อศักยภาพในการบริหารงาน
สภาตำบลภายใต้พระราชบัญญัติสภาตำบล พ.ศ. 2537 : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัด
ฉะเชิงเทรา. ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ.(2541).การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากร
มนุษย์.สมรรถนะของข้าราชการ : สำนักงานข้าราชการพลเรือน

สัมพันธ์ เดชะอธิก และคนอื่นๆ. (2546). อบต. เทศบาล. อบจ. ขอนแก่น : สถาบันวิจัย
และพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สมสิน เชิญทอง. (2541). ความคิดเห็นของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านต่อความ
เป็นไปได้ในการใช้ระบบงานสาธารณสุขมูลฐานเป็นพื้นฐานของประชาคม
ท้องถิ่น : กรณีศึกษาอำเภอโกกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์. ภาคนิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุกิจ เหลืองสกุลไทย. (2544). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี
ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ภาคนิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุชา จันทร์เอม. (2524). จิตวิทยาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุพพตา ประภาศิริ. (2549). การศึกษาธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี.

วิทยานิพนธ์ การจัดการภาครัฐและภาคเอกชนมหาบัณฑิต: วิทยานิพนธ์
รัฐศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

- สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา. (2547). การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล :
กรณีศึกษาเทศบาลบ้านฉาง. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
(สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี.
- สุจิต นิมิตกุล. (2543). “กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี”. ใน การปกครอง
ที่ดี (Good Governance). กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.
- สุวิทย์ ยี่งวรพันธ์. (2543). ยุทธศาสตร์การบริหารงานของสภาตำบลและองค์การบริหาร
ส่วนตำบล (อบต.). กรุงเทพฯ : แท็กซี่ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น.
- อนุก เหล่าธรรมทัศน์. (2547). ประชาธิปไตยท้องถิ่น. นนทบุรี : มิติใหม่.
- อินทร์ตัน ขอบบางเตย. (2547). ธรรมรัฐ. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้ากรู๊ป.
- อำนาจ อยู่สาโก. (2549) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบล
พนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์. บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๔๔๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ผดุงชาติ ยงค์

ด้วย นางวิไล สมัญญา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ ประชัน ตะเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖๑๖

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๔๔๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณราชัย พิมพ์เพราะ

ด้วยนางวิไล สมัญญา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙๙๙

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๔๔๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณประหยัด เจียวรัมย์

ด้วย นางวิไล สมัญญา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรองศาสตราจารย์ประชัน ตะเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาเห็นแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการใน ขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๕๕๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโคกเหล็ก

ด้วย นางวิไล สมัญญา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รศ.ประชัน คะเนวัน เป็นประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลอง ใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางวิไล สมัญญา ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ร.สุเทียบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ว ๖๑๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลสามแวง

ด้วย นางวิไล สมัญญา นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ ประชัน คะเนวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษา เข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหาร ขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จะนำไปเป็นข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วยหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

2. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงกับความเป็นจริงของท่าน และขอขอบคุณ ในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างดี

วิไล สมัญญา

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() 18 – 30 ปี () 31 – 40 ปี () 41 – 50 ปี () 51 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

() ทำนา/เกษตรกรรม () รับจ้าง/กรรมกร () ค้าขาย
() ข้าราชการ () พนักงานรัฐวิสาหกิจ () อื่น ๆ โปรดระบุ...

4. ระดับการศึกษา

() ประถมศึกษา () มัธยมศึกษา/ปวช. () อนุปริญญา/ปวส.
() ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี ขึ้นไป () อื่น ๆ โปรดระบุ...

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทการบริหารตามหลัก
ธรรมาภิบาลของผู้นำฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์
คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องตัวเลขช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ มากที่สุด
4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ มาก
3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ ปานกลาง
2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ น้อย
1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติ น้อยที่สุด

ข้อที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	หลักนิติธรรม					
1.	มีการประกาศกฎระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติ ให้ชุมชนทราบอย่างทั่วถึงชัดเจน
2.	มีการบังคับใช้ตามกฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัด เป็นแบบอย่างที่ดีของประชาชน
3.	มีการปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติ ให้เหมาะสมกับสภาพของชุมชน / หมู่บ้าน
4.	มีข้อบังคับ กฎระเบียบต่างๆ ที่ฝ่ายบริหารได้กำหนดอยู่ บนพื้นฐานความถูกต้อง และเป็นธรรม
5.	มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง
	หลักคุณธรรม					
6.	มีการใช้หลักคุณธรรม นิติธรรม ตัดสินแก้ไขปัญหาที่ เกิดขึ้นในชุมชน / หมู่บ้านเป็นอย่างดี
7.	มีการใช้ความเที่ยงธรรมในการบริการ ให้ความรู้แก่ ประชาชน ชุมชน อย่างต่อเนื่อง
8.	มีการพิจารณาและสนับสนุนสวัสดิการในชุมชน โดยใช้ หลักคุณธรรม ยุติธรรมเสมอภาค
9.	มีการส่งเสริมการอาชีพ ให้กับประชาชนและชุมชนได้ อย่างต่อเนื่อง

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
10.	ได้มีการปฏิบัติต่อประชาชน บุคคลอื่นในชุมชนด้วยความเสมอภาค และทัดเทียมกัน หลักความโปร่งใส
11.	ได้มีการประกาศ ประชาสัมพันธ์การจัดซื้อ จัดจ้าง และมีการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส
12.	ได้มีการประชาสัมพันธ์ ทำประชาคมต่อการพิจารณางบประมาณ ให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบทุกครั้ง
13.	มีการเปิด โอกาสให้ชุมชน หรือองค์กรอิสระสามารถตรวจสอบการบริหารงานได้อย่างเสมอภาค
14.	มีการให้สร้างจิตสำนึกในการบริหารงาน พนักงานเจ้าหน้าที่ ด้วยความโปร่งใส เปิดเผยและเสมอภาค
15.	มีการประกาศนโยบายการดำเนินงานด้านต่างๆ โดยเปิดเผยให้แก่ ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ หลักการมีส่วนร่วม
16.	มีการเปิด โอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม โครงการต่างๆ อบต.
17.	มีการรับฟังข้อเสนอแนะความคิดของประชาชนในชุมชน หมู่บ้าน อย่างต่อเนื่อง
18.	เปิดโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการรับรู้สถานการณ์ ปัญหา และร่วมเสนอแนะแก้ไขปัญหาในอบต.
19.	เปิดโอกาสประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่ มีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนในด้านต่างๆ เช่น ด้านคุณภาพชีวิต สาธารณูปโภค และด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน
20.	เปิดโอกาสให้ประชาชนและองค์กรอิสระมีส่วนร่วมในการประเมินการบริหารงาน เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	หลักความรับผิดชอบ					
21.	มีการกำหนดหน้าที่และรับผิดชอบต่อการบริหารอย่างจริงจัง และสร้างความชัดเจน
22.	มีความใส่ใจปัญหาของในชุมชน และมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ไขปัญหาให้กับชุมชน
23.	มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อชุมชน และต่อสังคม
24.	มีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อนโยบายต่างๆที่ได้วางไว้ เช่น นโยบายการบริหาร
25.	ให้ความเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างของประชาชนในชุมชน / หมู่บ้าน อย่างจริงจัง
	หลักความคุ้มค่า					
26.	มีการบริการนอกเวลาในการทำงาน ให้แก่ประชาชนผู้มาติดต่อ
27.	มีครุภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ อบรม. ซ้อมมีความคงทนและสามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพมากที่สุด
28.	มีแผนการให้บุคลากรบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
29.	มีการจัดแบ่งส่วนสถานที่ให้ประชาชนเข้ามาใช้ติดตามการบริหารงานในสำนักงาน ได้อย่างสะดวก
30.	มีการบริหารและใช้งบประมาณอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานได้อย่างคุ้มค่า เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อความตามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของท่านตาม

หลักนิติธรรม.....

.....

.....

หลักคุณธรรม.....

.....

.....

หลักความโปร่งใส.....

.....

.....

หลักการมีส่วนร่วม.....

.....

.....

หลักความรับผิดชอบ.....

.....

.....

หลักความคุ้มค่า.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามสำหรับการวิจัย

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
A1	97.5667	254.9437	.5628	.8858
A2	97.6667	255.7471	.7473	.8834
A3	97.9333	270.2023	.3296	.8904
A4	98.0000	275.2414	.0944	.8944
A5	97.7333	260.2713	.6080	.8859
B6	97.8000	262.2345	.4279	.8887
B7	98.1667	264.9713	.3202	.8911
B8	98.3000	262.9069	.3395	.8909
B9	98.2000	251.4069	.6663	.8835
B10	97.9000	260.7138	.4835	.8876
C11	97.9667	264.5851	.4330	.8887
C12	97.8000	258.0276	.5470	.8863
C13	98.0667	262.9609	.4246	.8888
C14	98.2667	267.4437	.2644	.8922
C15	98.0000	275.6552	.0572	.8961
D16	98.1000	267.3345	.2905	.8914
D17	98.4333	256.8747	.5079	.8870
D18	98.4667	259.5678	.6439	.8854
D19	98.0667	256.7540	.5399	.8863
D20	97.9000	258.3000	.4183	.8893
E21	97.9000	259.8862	.5244	.8869
E22	98.0000	254.4138	.7724	.8828
E23	97.9333	253.7195	.5998	.8849
E24	97.7000	268.3552	.3512	.8901
E25	98.1667	254.4195	.5548	.8859
F26	98.2000	265.4069	.3028	.8915
F27	98.3333	265.4023	.3359	.8906
F28	98.1667	266.8333	.3094	.8910
F29	97.7333	259.3747	.5129	.8870
F30	98.1333	262.5333	.3806	.8898

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 30

Alpha = .8918

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	วิไล สมัญญา
วัน เดือน ปีเกิด	23 ธันวาคม 2516
สถานที่เกิด	96 หมู่ 2 บ้านคงเจริญ ตำบลคงเจริญ อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	202/115 หมู่ 9 บ้านยาง ตำบลอติสาณ์ อำเภอบูรรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิชาการคลังปฏิบัติการ ช่วยราชการที่สำนักงาน ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอบูรรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2533 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน กำแพงแสนชนูปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2536 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนภัทรบพิตร จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2538 ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) วิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ พ.ศ. 2541 ศิลปศาสตรบัณฑิต ศศป. การจัดการทั่วไป (บัญชี) สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ พ.ศ. 2553 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์